

САВЕТЫ БЕЛАРУСІ

Штомесячны часопіс прэзыдыуму ЦВК БССР
на савецкім будаўніцтве

№ 1—2 (15—16)

Студзень—Люты 1930 г.

№ 1—2 (15—16)

ЗА КЛЯСАВА-БОЯЗДОЛЬНЫЯ СЕЛЬСАВЕТЫ—ОР-
ГАНЫ ДЫКТАТУРЫ ПРАЛЕТАРЫЯТУ НА ВЁСЦЫ.

Пастанова бюро ЦК КП(б)Б

аб справаздачна - перавыбарчай кампаніі і задачах
саветаў у сувязі з масавай калектывізацыяй.

1. Далейшае паспяховае выкананне задач па сацыялістычнай рэканструкцыі народнае гаспадаркі, правядзенне суцэльнай калектывізацыі ўсіх бядняцка-серадняцкіх гаспадарак БССР, ажыццяўленне палітыкі ліквідацыі кулацтва як класы, што з'яўляецца арганічнай часткай масавай калектывізацыі, і канчатковае выкарчоўванне ўсіх капіталістычных элементаў, а таксама найбольш хуткае вырашэнне задач культуры, ускладаюць на саветы, як органы пралетарскай дыктатуры, шэраг новых і адказнейшых задач.

Ажыццяўленне гэтых задач можа быць забяспечана пры ўмове суровага правядзення выразнай класавай лініі ў рабоце саветаў, максымальнага ўзмацнення і ўзняўця аўтарытэтнасці і кіруючай іх ролі да калгасаў і калгаснага будаўніцтва, а таксама пры забяспечанні належным кіраўніцтвам бязлітаснай барацьбы з кулацтвам, кіраўніцтва практычным ажыццяўленьнем палітыкі ліквідацыі кулацтва як класы, і рашучым ачышчэннем сельскіх саветаў ад кулацкіх і іншых варожых элементаў.

Таму аднэй з галоўнейшых і неадкладнейшых задач партыйных арганізацый павінна быць перабудова работы саве-

таў, карэнная змена форм і метадаў іх работы з тым, каб згуртаваць батрацка-бядняцкае ядро ў саветах і навакол іх і на гэтай аснове ўзмацніць пралетарскае кіраўніцтва калгасным рухам.

2. Шпаркі тэмп калектывізацыі вёскі і практычнае ажыццяўленне ліквідацыі кулацтва як класы выклікае яшчэ большае абвастрэнне класавай барацьбы, рашучае адстаіванне кулацтвам сваіх пазіцый і нябывалае супраціўленне, якое ў бліжэйшы перыяд будзе прымаць самыя рэзкія і адкрытыя формы (тэрор, падпалы і г. д.). Пры гэтых умовах павінны быць асабліва ўзмоцнены органы пралетарскай дыктатуры— саветы.

Калгасы ні ў якой меры ня могуць і не павінны супроцьпастаўляцца саветам. Усялякія імкненні і спробы ліквідаваць сельсаветы ці прынізіць іх кіруючую ролю шляхам перадачы ўсіх альбо часткі функцый і правоў сельсаветаў праўленьням калгасаў, адбіваюць фактычна імкненне і жаданні класавых ворагаў і іншых контррэвалюцыйных элементаў падарваць дыктатуру пралетарыяту і паслабіць сілу яго органаў.

3. Неадкладная перабудова работы сельсаветаў павінна ісьці на даным этапе пад лёзунгам „тварам да калга-

саў", „за хутчэйшае выкананне задачы суцэльнай калектывізацыі, за ліквідацыю кулацтва як клясы, за рашучае ўзмацненне ўплыву ў саветах батрацтва і беднаты, ўзмацненне работы батрацка-бядняцкіх груп і за ўзмацненне бядняцка-серадняцкага блёку ў барацьбе супроць капіталістычных элементаў, за сацыялістычную сельскую гаспадарку, за поўнае выкананне мерапрыемстваў, звязаных з пасеўкампаніяй“.

Справаздачна-перавыбарчая кампанія павінна з'явіцца магутным знішчаючым ударам па ўсіх кулацкіх і іншых варожых элементах, якія імкнуцца перашкодзіць і зрываць работу па сацыялістычнай рэканструкцыі сельскае гаспадаркі.

Выходзячы з задач, якія стаяць перад саветамі на даным этапе сацыялістычнага будаўніцтва, Бюро ЦК КП(б)Б пастаўляе:

1. Правесці на працягу з 15-га лютага па 15 сакавіка перавыбары саветаў у раёнах і сельсаветах суцэльнай калектывізацыі, а таксама і тых саветаў, якія не праявілі сябе ў справе арганізацыі беднаты і батрацтва і калектывізацыі, скажаўшых клясавую лінію партыі, засьмечаных варожымі і чужымі элементамі і тых саветаў, якія не забяспечваюць актыўнага цвёрдага кіраўніцтва ў справе калектывізацыі і ліквідацыі кулацтва як клясы.

2. Праводзячы перавыбары тых сельсаветаў, якія стаяць у баку ад працы па сацыялістычнай рэканструкцыі сельскае гаспадаркі, неабходна правесці самую пільную праверку кожнага сябра савету і тых сельскіх саветаў, якія не перабіраюцца цалкам, наколькі была забяспечана клясавая лінія ў рабоце кожнага сябра савету, наколькі яны садзейнічалі калектывізацыі і былі звязаны з сваімі выбаршчыкамі.

У дачыненні да тых сяброў сельсаветаў, што скрыўлялі клясавую лінію, пасыўна адносіліся да калгаснага будаўніцтва і клясавай барацьбы, якая разгортваецца вакол яго, і выступаюць супроць калектывізацыі, як найшырэй павінна выкарыстоўвацца права выбаршчыкаў на адкліканне з саветаў. Адначасова ўсямерна неабходна даваць рашучы адпор спробам кулацтва дыскрэдытаваць тых працаўнікоў, якія ў сваёй

працы правільна і выразна праводзілі пралетарскую клясавую лінію. Такіх працаўнікоў патрэбна абараняць і падтрымліваць.

3. Партыйныя арганізацыі і фракцыі АВК і РВК павінны зрабіць усё неабходнае, каб кампаніяй былі сапраўды ахоплены пагалоўна ўсе працоўныя масы, пры найшырэй разгорнутай пралетарскай дэмакратыі, падвергнуўшы шырокай пралетарскай крытыцы і самакрытыцы ўсю работу саветаў з пункту погляду таго, як выконвалася саветамі генэральная лінія партыі ў галіне сацыялістычнай рэканструкцыі гаспадаркі, наколькі былі ўцягнуты ў работу саветаў працоўныя масы. Трэба, каб праверка работы і справаздачнасць саветаў набылі характар масавага генэральнага агляду дзейнасці іх.

Неабходна паставіць практычнай задачай і дабіцца пагалоўнай яўкі выбаршчыкаў на справаздачна-выбарчыя сходы саветаў.

4. Для забеспячэння паспяховага выканання задач справаздачна-перавыбарчай кампаніі саветаў неабходна ўсюды правесці самую шырокую падрыхтоўчую працу сярод батрацтва і бядняцка-серадняцкіх мас вёскі і калгаснікаў, шляхам абгаварэння пытанняў, звязаных з перавыбарамі сельсаветаў і асобных сяброў саветаў, праектаў наказаў, кандыдатур у саветы і г. д. на сходах батрацтва і беднаты, на паседжаннях батрацка-бядняцкіх груп, на дэлегацкіх сходах, на сходах калгаснікаў і г. д.

ЦК звярочвае асаблівую ўвагу партыйных арганізацый на неабходнасць правядзення падрыхтоўчай працы сярод батрацка-бядняцкіх жаночых мас.

Актыўнасць працоўных жанчын, якая значна ўзьялася ў мінулую перавыбарчую кампанію, яшчэ больш павінна быць павялічана і яшчэ больш неабходна пашырыць уцягненне працоўных жанчын у выбарчыя органы саветаў.

Асабліва неабходна ў перавыбарчую кампанію знішчэнне рэшткаў адзінага нацыянальнага блёку ў паселішчах нацыянальных меншасцяў, дзе яшчэ месцамі пад прыкрыццём гэтага блёку варожыя—кулацкія і іншыя антысавецкія сілы вядуць барацьбу супроць калекты-

візацыі і мерапрыемстваў партыі і ўлады, імкнучыся перацягнуць на свой бок беднату і сераднякоў. Таму работу сярод батрацтва і беднаты, растлумачэнне класавай сутнасці гэтага блёку неабходна як мага ўзмацніць, супроцьпаставіўшы ідэі нацыянальнага адзінства, адзіны класавы фронт працоўных усіх нацыянальнасцяў.

5. Надзвычайная ўвага і вялікая масавая падрыхтоўчая работа павінна быць праведзена па пытаннях падбору і падрыхтоўкі кандыдатур у саветы з боку ўсіх партыйных арганізацый. Кожная кандыдатура, якая высоўваецца ў саветы, павінна быць абгаворана на сходах партыйных ячэек, пасяджэннях батрацка-бядняцкіх груп і сходах беднаты і батрацтва. Неабходна забяспечыць актыўны ўдзел у абгаварэнні і адстойванні кандыдатур партыйных ячэек з боку кожнага камуніста і актыўнага падтрымання з боку камсамольцаў.

У новым складзе саветаў павінен узмацніцца партыйны ўплыў і рашуча палепшыцца сацыяльны склад. У складзе сельскіх саветаў павінна быць забяспечана перавага рабочых, батракоў і бяднякоў, разам з гэтым трэба рашуча павялічыць уцягненне ў саветы работніц, батрачак і бяднячак.

6. Прапанаваць акругкомам, РК і ячэйкам КП(б)Б забяспечыць цвёрдае партыйнае кіраўніцтва справаздачнай і перавыбарчай кампаніяй саветаў і неадкладна разгарнуць падрыхтоўку да гэтай кампаніі.

Кампанія павінна быць выкарыстана для шырокага разгортвання сацыялістычнага спаборніцтва паміж калгасамі, сельсаветамі і раёнамі на лепшае выкананне плянаў сельска-гаспадарчай кампаніі, узмацненне калгасаў (абагуленне сродкаў вытворчасці, рост непадзельных капіталаў, стварэнне насенных фондаў і г. д.)

7. Неабходна забяспечыць справаздачна-перавыбарчую кампанію саветаў усямерным удзелам і дапамогай з боку ўсіх партыйных, прафэсійных і грамадзкіх арганізацый гораду. Пралетарыят гораду павінен дапамагчы вясковым арганізацыям э правядзенні гэтай кампаніі метадам шырока разгорнутай пасылкі рабочых брыгад, якія павінны

дапамагчы ў арганізацыі наступу бядняцка-серадняцкага блёку на кулака для знішчэння яго як класы.

Для правядзення справаздачна-перавыбарчай кампаніі саветаў скарыстаць у асноўным таварышоў, мабілізаваных для правядзення вясенняй пасеўнай кампаніі, павялічыўшы лік камандыраваных для гэтай мэты прыкладна на 1/3. АК арганізаваць пасылку рабочых брыгад з складу рабочага гарсавецкага актыву.

8. Акругкомам і райкомам КП(б)Б неабходна выключную ўвагу сканцэнтраван на справе падрыхтоўкі палітычнай і практычнай часткі наказаў, каб яны былі сапраўднымі дырэктывамі для саветаў і кожнага іх члена ў штодзённай рабоце і выхавальнікамі ўсёй масы выбаршчыкаў у справе ажыццяўлення сацыялістычнай рэканструкцыі краіны, ліквідацыі кулацтва як класы і ўзмацнення абароназдольнасці краіны.

9. Партарганізацыі ў першую чаргу, а таксама прафсаюзы, у прыватнасці саюз СГЛР, комсамол, жаночы дэлегацкія сходы і КСУ, якія непасрэдна дэлегуюць сваіх прадстаўнікоў у склад выбарчых камісій, павінны прыняць у іх утварэнні самы актыўны ўдзел і забяспечыць пераважна рабочы і батрацка-бядняцкі працаздольны склад выбарчых камісій. Асабліва ўвага выбарчых камісій павінна быць звернута на забяспечанне правільнага складання спісаў выбаршчыкаў і выяўленне асоб, пазбаўленых выбарчага права.

10. Вялікую ролю ў справаздачна-перавыбарчай кампаніі саветаў павінен адыграць друк, высьвятляючы найшырэй дасягненні і адмоўныя бакі ў працы саветаў, асноўныя задачы працы іх і ход справаздачна-перавыбарчай кампаніі.

11. Выходзячы з таго, што сельсаветы павінны стаць на чале калгаснага руху, павінны забяспечыць рашаючыя поспехі сацыялістычнай перабудовы сельскай гаспадаркі праз калгасы, а таксама стаць на чале ліквідацыі кулацтва, як класы, важнейшымі задачамі саветаў на даным этапе з'яўляюцца наступныя:

а) сельсаветы павінны з'явіцца арганізатарамі батрацка-бядняцкіх і серадняцкіх мас у справе развіцця сацыялістычнай сельскай гаспадаркі, павінны стаць на чале работы па ліквідацыі

кулацтва як клясы, і поўнасьцю адказваць за гэтую справу;

б) сельсаветы павінны кіраваць усёй работай па ўтварэньню калгасаў на тэрыторыі сельсаветаў, кіраваць жыццём утвораных ужо калгасаў і існуючымі на тэрыторыі сельсаветаў савгасамі.

в) сельсаветы павінны завесьці, як сыстэму, справаздачнасьць калгасаў перад саветамі, не дапушчаючы аднак дробнай апекі і адміністрацыйнага ўмешваньня саветаў ва ўнутранае жыццё калгасаў;

г) сельсаветы павінны ўзяць на вучот усе кулацкія гаспадаркі, іх сродкі вытворчасьці, кіраваць выняццём гэтых сродкаў вытворчасьці для перадачы бліжэйшым калгасам і савгасам, а таксама наглядаць за тым, каб кулакі ня прымаліся ў калгасы і каб усе калгасы былі ачышчаны ад кулацкіх элемэнтаў;

д) сельсаветы павінны ўзмацніць сваю адміністрацыйную работу ў адпаведнасьці з новымі задачамі, выходзячы з таго, што рашучы наступ на капіталістычныя элемэнты вёскі, ліквідацыі

кулацтва як клясы, выклікае жорсткае супраціўленьне з боку кулацтва. Сельсаветы павінны прымаць усе меры для зьнішчэньня ў корані ўсялякіх праяў контр-рэвалюцыйнай дзейнасьці кулацтва;

е) сельсаветы павінны перабудаваць сваю работу ў галіне камунальнай, культурнай і бытавой у адпаведнасьці з неабходнасьцю прыстасаваньня яе да ўмоў суцэльнай калектывізацыі;

ж) сельсаветы павінны рашуча змагацца з ілжэкалгасамі;

12. Важнейшай задачай сельсаветаў у вясну бягучага году трэба лічыць пясняховае правядзеньне пасеўнай кампаніі, якая павінна забяспечыць выкананьне ўсіх заданьняў па пасеўнай кампаніі, вызначаных пастановамі ўраду, забяспечыўшы стопроцантны засеў вынятай у кулакоў зямлі і рашуча дамагаючыся таго, каб вытворчасць калгасаў на гэтых землях была ня ніжэй вытворчасьці кулацкіх гаспадарак.

5-га лютага 1930 году.

Усю ўвагу сельсаветаў—на будаўніцтва, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі, сацыялістычнай сельскай гаспадаркі.

Ачысьцім саветы ад клясавага ворага і яго агентаў.

Рабочыя і работніцы, працоўныя ўсіх нацыянальнасьцяў—усе, як адзін, на справаздачныяходы і перавыбары саветаў.

Пераабярэм саветы, якія няздольны ажыцьцяўляць палітыку партыі і савецкай улады на сучасным этапе сацыялістычнага буданіцтва.

Пастанова Прэзыдыуму ЦВК БССР

аб справаздачна-праверачнай і перавыбарачнай кампаніі і новых задачах саветаў у сувязі з суцэльнай калектывізацыяй бядняцка-серадняцкіх гаспадарак БССР.

У адпаведнасці з пастановамі Прэзыдыуму ЦВК Саюзу ССР ад 21 снежня 1929 г. „Аб правядзенні справаздачна-праверачнай кампаніі гарадзкіх і сельскіх саветаў“ і ад 25 студзеня 1930 году „Аб новых задачах саветаў у сувязі з шырока разгорнутай калектывізацыяй на вёсцы“, Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР пастанаўляе паказаць усім выканаўчым камітэтам і саветам наступнае:

1. Масавая суцэльная калектывізацыя сельскай гаспадаркі, якая павінна ахапіць і перабудоваць на сацыялістычны лад усе бядняцка-серадняцкія гаспадаркі БССР і звязаная з гэтым рашучая палітыка ліквідацыі кулацтва як класы, ставяць катэгарычнае пытаньне аб перабудове на новаму ўсяе працы нізавоё сеткі Саветаў.

Ва ўмовах рашучага наступленьня на капіталістычныя элементы гораду і вёскі і ліквідацыі кулацтва як класы, клясавая барацьба набывае асаблівую жорсткасьць. Гэта вымагае, каб саветы—органы пралетарскай дыктатуры—былі асабліва ўмацаваны і ўзмоцнены. Усялякія адкрытыя і замаскаваныя спробы ліквідаваць сельсаветы, паслабіць ці прынізіць іх кіруючую ролю шляхам перадачы ўсіх або часткі функцый ды правоў сельсаветаў праўленьням калгасаў зьяўляюцца на сутнасьці контррэвалюцыйнымі, адбіваюць імкненьні клясавых ворагаў, якія хочуць падарваць дыктатуру пралетарыату і паслабіць сілу яе органаў.

Падобныя ліквідатарскія настроі павінны атрымаць самы рашучы адпор.

2. Ня глядзячы на такую рашучую зьмену абставін у вёсцы, шмат сельсаветаў да гэтага часу не змаглі перабудоваць сваёй работы ў адпаведнасці з новымі задачамі. Таму зараз неабходна дамагацца хуткага і караннога пералому ў працы сельсаветаў.

3. Ва ўмовах калгаснага руху значэньне саветаў павінна яшчэ больш узняцца.

Саветы, павярнуўшыся тварам да калгаснага руху і стаўшы на чале яго, забяспечаць рашучыя паспяхі сацыялістычнай перабудовы сельскай гаспадаркі праз калгасы. Неабходна ўзмацніць кіруючую ролю саветаў у адносінах да калектываў, павялічыць адказнасьць саветаў за калгаснае будаўніцтва.

Сельсаветы, як асноўныя органы пралетарскай дзяржавы на сяле, павінны стаць на чале батрацка-бядняцкіх і серадняцкіх мас у справе ўсяго сацыялістычнага будаўніцтва на вёсцы, у справе разьвіцьця сацыялістычнай сельскай гаспадаркі, ліквідацыі кулацтва як класы, і адказваць за гэтую справу. У сувязі з гэтым важнейшымі практычнымі задачамі сельсаветаў на даным этапе павінны быць наступныя:

а) усямернае садзейнічаньне разьвіцьцю калгасаў, узбудзьненню іх і павялічэньню ўплыву, як найбольш паслядоўна сацыялістычнага сэктару сельскай гаспадаркі, як найбольш узорных прыкладаў арганізацыі вытворчасці і гаспадараваньня для калгасаў;

б) прапрацоўка плянаў калектывізацыі сельскай гаспадаркі і вытворчых плянаў калгасаў на тэрыторыі саветаў і практычнае правядзеньне ў жыццё гэтых плянаў;

в) увядзеньне, як сыстэмы, справаздачнасьці калгасаў перад саветамі, не дпускаючы, аднак, драбязьлівай апекі і адміністрацыйнага ўмешваньня саветаў у кіраўніцтва калектывамі;

г) рашучае садзейнічаньне аграджаньню сродкаў вытворчасці і арганізацыя працы ў калгасах;

д) узяцьце на вучот кулацкіх гаспадарак і іх сродкаў вытворчасці, якія павінны быць захаваны ад злоўмыснага зьнішчэньня і пераданы суседнім калектывным ці савецкім гаспадаркам;

е) нагляд за тым, каб кулакі не дпушчаліся ў калгасы і каб існуючыя калгасы былі ачышчаны ад кулацкіх элементаў; барацьба супроць ілжэкалгасаў;

ж) вядзенне рашучай барацьбы супроць кулацкіх, контр-рэвалюцыйных выступленняў, асабліва накіраваных супроць калгаснага руху;

з) нагляд за выкананнем калгасамі ўсіх іх абавязацельстваў перад пралетарскаю дзяржаваю (хлебзагатоўкі, кантракцыя, падаткі і г. д.);

і) загадванне ўсімі зямельнымі фондамі, нагляданне за іх рацыянальным выкарыстаннем, разгляданне хадайніцтваў калгасаў аб водпуску ім крэдытаў, зацвярджаць гэтыя хадайніцтвы, дамагацца іх здавальнення і кантраляваць выкарыстанне;

к) сельсаветы, асабліва ў раёнах суцэльнай калектывізацыі, павінны мець свой бюджэт, як матар'яльную падставу свайго кіраўніцтва ва ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва ў межах савету;

л) прыстасаванне ўсёй адміністрацыйнай, камунальнай і культурна-бытавой працы да новых умоў суцэльнай калектывізацыі і прыстасаванне сеткі існуючых школ і іншых культурных устаноў, лячэбных устаноў, прывядзенне ў парадак дарог, пабудова калектывных паселішч, з пункту погляду больш поўнага і першачарговага абслугоўвання насельніцтва калгасаў, з пункту погляду ператварэння калгасаў у цэнтры агрыкультурных, сацыяльна-бытавых і культурных мерапрыемстваў саветаў;

м) у бягучым годзе важнейшай задачай сельсаветаў трэба таксама лічыць паспяховае правядзенне пасяўной кампаніі, шляхам: засеву яравога кліну ўсіх створаных калгасаў аграмаджаным парадкам; агульнага павялічэння пасяўной плошчы; прыняцця мер для палепшання апрацоўкі глебы; стварэння пасяўных фондаў; ачысткі насення і г. д.; абавязковага выканання лімітаў па ураджайнасці, па травасеянні, жывёлагадоўлі, ачыстцы насення і г. д.

4. З гэтымі складанымі задачамі, пастаўленымі перад сельсаветамі, сельсаветы могуць справіцца толькі пры ўмове палепшання масавай працы і максымальнага ўцягнення шырокіх мас працоўных у працу саветаў: толькі пры згуртаванні батрацка-бядняцкіх мас, толькі пры ўмове пагалоўнага ўцягнення батракоў і беднякоў у штодзённую

працу саветаў, а таксама пры ўмове значнага павялічэння іх колькасці ў складзе саветаў,—могуць быць з поспехам вырашаны новыя задачы, якія стаяць перад сельсаветамі.

5. Дзеля таго, каб дамагчыся рашучага і хуткага пералому ў працы саветаў, Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР прапануе з 15-га лютага па 15 сакавіка 1930 году правесці справаздачна-праверачную кампанію ўсіх сельскіх і месцачковых саветаў. У час справаздачна-праверачнай кампаніі зрабіць перавыбары ўсіх сельсаветаў у раёнах і сельсаветах суцэльнай калектывізацыі, каб новы склад сельсаветаў адпавядаў новым умовам суцэльнай калектывізацыі, дзе вышэйвызначаныя задачы павінны ажыццяўляцца і рэалізавацца найбольш поўна і ў першую чаргу. Ва ўсіх іншых раёнах, тыя сельсаветы, якія не правілі сябе ў справе арганізацыі беднаты, батрацтва і калектывізацыі, скажалі клясавую лінію, засьмечаны вяржымі і чуждымі элементамі, не забяспечваюць актыўнага цвёрдага кіраўніцтва ў справе калектывізацыі і ліквідацыі кулака як клясы, таксама падлягаюць перавыбарам па пастанове акруговых і раённых выканаўчых камітэтаў.

Адначасова, у дачыненні да ўсіх астатніх саветаў, якія перавыбірацца ня будуць, неабходна ў працэсе справаздачна-праверачнай кампаніі дабіцца рашучага ачышчэння іх ад усіх клясавых чуждых, разлажыўшыхся і прымазаўшыхся элементаў, ад усіх тых, хто ня хоча і няздольны ажыццяўляць клясавую пралетарскую лінію да канца, хто ў правядзенні гэтай лініі хістаецца і праяўляе прымірэнчыя адносіны да клясавога ворага ці яму патураючых. Для гэтага ў надыходзячую справаздачна-праверачную кампанію найшырэй павінна быць выкарыстана выбаршчыкамі права на адкліканне з саветаў гэтых дэпутатаў. На іх месца, як і наогул у саветы, павінны быць высунуты таварышы клясавы-вытрыманыя, аўтарытэты з рабочых, батрацтва, беднаты і сярэдняцкага актыву, асабліва калгаснікаў.

Праз перавыбары і праверку, чыстку саветаў трэба дамагацца як рашучага павароту ўвагі сельсаветаў да новых

задач, да калгаснага руху, так і змены сацыяльнага складу іх у бок перавагі батрацка-бядняцкіх элементаў і забяспечання калгаснага руху пралетарскім уплывам і кіраўніцтвам.

У працэсе справаздачна-праверачнай кампаніі і перавыбараў павінны быць мабілізаваны шырокія масы батрацтва, беднаты і сераднякоў пад лёзунгам калектывізацыі сельскай гаспадаркі і ліквідацыі кулацтва як клясы. Пры гэтым важнейшае значэнне набывае падбор кіруючых кадраў сельсаветаў. Выканаўчыя камітэты абавязаны працу па падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы нізавых савецкіх працаўнікоў паставіць у цэнтры сваёй дзейнасці на даным этапе. Гарадзкія саветы павінны на справе дапамагаць сельсаветам пасылкаю брыгад і сяброў гарадзкіх саветаў, актывістаў-рабочых на часовую ці пастаянную працу ў сельсаветы.

6. Справаздачна-праверачная кампанія павінна даць далейшае ажыўленне працы рэвізійных камісій, саветаў, як органаў грамадзкага кантролю, якія поўнасьцю павінны праверыць дзейнасць саветаў і нароўні з імі адлічвацца на кожным справаздачным участку. Перавыбары рэвізійных камісій павінны адбывацца разам з перавыбарамі саветаў. У працэсе справаздачна-праверачнай кампаніі павінны адклікацца члены рэвізійных камісій, не адпавядаючыя свайму прызначэнню, не праводзячыя правільнай клясавай лініі, клясава-чужыя, разлажыўшыся, дыскрэдытаваўшыя сябе і бяздзейныя.

Апрача таго, у максымальнай меры павінны быць выкарастаны і разгорнуты ў чарговую справаздачна-перавыбарчую кампанію новыя формы масавай праверкі работы саветаў праз рабочыя брыгады, лёгкаю кавалерыю, пасылку для праверкі работы сельсаветаў членаў гарадзкіх саветаў і гэтак далей.

Адначасна з справаздачамі саветаў і рэвізійных камісій практыкаваць у парадку падрыхтоўкі да справаздачна-праверачнай кампаніі саветаў пастаноўку на сходах справаздач паасобных камісій і сэкцый саветаў.

Таксама ў працягу справаздачна-перавыбарчай кампаніі ў дастаткова шырокай меры павінны быць праведзены

справаздачы выканаўчых камітэтаў, ураду ў першую чаргу ў асяродках суцэльнае калектывізацыі.

7. Улічваючы, што значная частка саветаў будзе перавыбрана ці абноўлена, а таксама, што практычная частка наказаў, дадзеных у апошнюю перавыбарчую кампанію, у значнай меры ўжо выканана саветамі, і шпаркі тэмп сацыялістычнага будаўніцтва зараз высунаў шэраг новых задач, якія не маглі быць прадугледжаны ў апошнюю перавыбарчую кампанію, павінны быць дадзены новыя наказы, цалкам адбіваючыя вымаганні сучаснага этапу сацыялістычнага будаўніцтва.

Неабходна выключную ўвагу ўдзяліць справе падрыхтоўкі наказаў, каб яны былі сапраўднымі дырэктывамі для саветаў і кожнага іх члена ў штодзённай рабоце і выхавальнікамі ўсяе масы выбаршчыкаў у справе ажыццяўлення сацыялістычнай рэканструкцыі краіны і знішчэння кулака як клясы.

Справаздачныя і перавыбарчыя сходы павінны адбывацца адначасова. Таму саветы ў сваіх справаздачах павінны ня толькі далажыць аб праробленай імі працы, а таксама яскрава акрэсліць задачы, якія надалей стаяць перад саветамі з пункту погляду ажыццяўлення генэральнай лініі савецкай улады і камуністычнае партыі.

Усе канкрэтныя прапановы і практычныя дадаткі да асноўнае палітычнае часткі наказаў павінны быць дасканала распрацаваны з поўным улікам рэальнасці іх выканання і запатрабаванняў выбаршчыкаў, павінны быць шырока абмеркаваны на сходах батрацтва і беднаты, камсамолу, працоўных жанчын і ўсёй мясцовай, савецкай, партыйнай і прафэсійнальнай грамадзкасці.

8. Для забяспечання паспяховага выканання задач справаздачна-праверачнай кампаніі саветаў павінна быць праведзена самая шырокая падрыхтоўчая работа сярод батрацтва, беднаты і бядняцка-серадняцкіх мас вёскі, асабліва калгаснікаў, сярод працоўных жанчын, моладзі і працоўных нацыянальных меншасцей. Трэба правесці нарады і канфэрэнцыі груп беднаты і батрацка-бядняцкія сходы.

Актыўнасьць працоўных жанчын, якая высока ўзьнялася ў мінулую перавыбарчую кампанію, яшчэ больш павінна быць павялічана, прычым неабходна яшчэ больш пашырыць уцягненьне працоўных жанчын у выбарчыя савецкія органы.

Неабходна дабівацца ў гэтую перавыбарчую кампанію поўнага зьнішчэньня рэшткаў адзінага нацыянальнага фронту, пад прыкрыцьцём якога варожыя сілы вядуць барацьбу супроць калектывізацыі і супроць ліквідацыі кулацтва, супроць паставіўшы ідэі нацыянальнага адзінства адзіны клясавы фронт працоўных усіх нацыянальнасьцяў.

У сувязі з вышэйазначаным Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР пастаўляе:

1. Даручыць акруговым выканаўчым камітэтам не пазьней 3-х дзён распрацаваць каляндарны плян правядзеньня праваздачнай кампаніі па раёнах, выначыўшы тыя раёны і сельсаветы, дзе павінны быць зроблены перавыбары сельскіх саветаў.

2. Пры правядзеньні перавыбарчай кампаніі строга кіравацца выданымі раней інструкцыямі аб вызначэньні выбарчых вучасткаў, пазвах, пазбаўленьні выбарчых правоў, парадку правядзеньня выбарчых сходаў і г. д.

3. Даручыць Цэнтральнай Выбарчай Камісіі даць канкрэтныя паказаньні мясцовым выбарчым камісіям аб правядзеньні справаздачна-перавыбарчай кампаніі.

Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту выказвае цвёрдую надзею на тое, што ўсе грамадзкія арганізацыі, як прафэсійнальныя саюзы, камітэты сялянскай узаемадапамогі, каапэрацыя і іншыя, а таксама і ўвесь партыйна-савецкі друк прымуць шырачайшы ўдзел у правядзеньні справаздачна-праверачнай кампаніі саветаў, мабілізуючы пільнасьць рабочых і бядняцка-серадняцкіх мас на рашучую барацьбу супроць капіталістычных элемэнтаў гораду і вёскі, за канчатковае зьнішчэньне кулацтва, як клясы, за ўзмацненьне тэмпаў сацыялістычнага будаўніцтва ва ўсіх галінах народнае гаспадаркі, культуры і быту, за далейшае павялічэньне колькасных і якасных паказчыкаў гэтага будаўніцтва, праз яшчэ большы ўздым творчай ініцыятывы і ўдзелу ўсіх працоўных мас у сацыялістычным будаўніцтве.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

6 лютага 1930 г., г. Менск.

Абежнік Цэнтральнай выбарчай камісіі.

Усім выбарчым камісіям акруговых і раённых выканаўчых камітэтаў гарадзкіх, сельскіх і местачковых саветаў.

На падставе пастановы Прэзыдыуму ЦВК БССР ад 6 лютага 1930 году «Аб справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кампаніі і новых задачах саветаў, у зьвязку з шырока разгорнутай калектывізацыяй бядняцка-серадняцкіх гаспадарак БССР», апублікаванай у газэце «Савецкая Беларусь» 7-га лютага 1930 году. Цэнтральная Выбарчая Камісія, у выкананьне і разьвіцьцё гэтай пастановы, паказвае ўсім выбарчым камісіям пры выканаўчых камітэтах і саветах БССР наступнае:

1. а) Падрыхтаваць і правесці ва ўсіх без выключэньня саветах БССР справаздачна-праверачную кампанію;

б) Падрыхтаваць і правесці перавыбары саветаў ва ўсіх раёнах і саветах суцэльнай калектывізацыі;

в) Перавыбары ўсіх тых саветаў, якія ня здолелі стаць на чале калгаснага руху бяд-

няцка-серадняцкіх мас, тармазяць яго разгортваньне, нерашуча праводзяць ліквідацыю кулацтва як клясы, ігнаруюць інтарэсы батрацтва і беднаты, скрыўляючы клясавую лінію ў штодзённай сваёй рабоце;

г) Саветы, што значна засьмечаны кулакамі, заможнікамі і іншымі клясавымі ідэалёгічна чужымі, зьлачыннымі і разлажывальнымі элемэнтамі, склад якіх не забясьпечвае ўплыву батрацка-бядняцкіх мас;

д) Саветаў, якія ня зьвязаны з выбаршчыкамі, ня выконваюць іх наказы і праца якіх у час справаздач будзе прызнана выбаршчыкамі нездавальняючай.

Ва ўсіх тых саветах, што будуць перавыбірацца, разам з імі неабходна таксама перавыбраць і рэвізійныя камісіі.

Разам з гэтым, шырока разгортваючы крытыку і самакрытыку, у час справаздачна-пра-

верацнай кампаніі неабходна выявіць усіх тых членаў саветаў і рэвізійных камісій, якія скажалі клясавую лінію, перашкаджаюць перабудове работ саветаў на новаму і ня здольны гэтую перабудову здзяйсняць, адклікаючы іх з саветаў і замяняючы лепшымі прадстаўнікамі рабочага і батрацка-бядняцкага асяродку, шырока скарыстоўваючы ў гэтым правы саміх выбаршчыкаў.

2. Забяспечыць працаздольны, пераважна рабочы і батрацка-бядняцкі склад выбарчых камісій з дастатковым прыцягненнем рабочых саўгасаў і прысланых для працы на вёску пролетараў гораду. Пашырыць уцягненне ў склад выбарчых камісій жанчын—работніц, батрачак, бяднячак і сярэднячак—актывістак. Прасачыць за поўным ажыццяўленнем прадстаўніцтва ўсіх арганізацый, нацменшасцяў, Чырвонай арміі і іншых, вызначаных інструкцый аб выбарах у саветы, не дапускаючы ніякіх ад яе адступленняў.

Устанавіць сталае кіраўніцтва нізавымі выбарчымі камісіямі праз сваячасовую рассылку ўсіх дырэктыв, матэрыялаў, форм справаздачнасці і вучоту, праз заслухоўванне іх спраздач, інструктаванне.

Безадкладна прымацаваць уплываваных вышэйстаячых выбарчых камісій і арганізаваць пасылку ў дапамогу нізавым выбарчым камісіям дастатковай колькасці працаўнікоў на час непасрэднага праходжання кампаніі і правядзення важнейшых, з ёю звязаных, мерапрыемстваў; таксама забяспечыць выбарчым камісіям на час кампаніі неабходным і адпавядаючым тэхнічным апаратам.

Прапрацаваць дасканалы, пад кіраўніцтвам добрасвядомых таварышоў, з усімі членамі выбарчых камісій інструкцыю аб выбарах у саветы.

3. Правярыць ва ўсіх бяз выключэння саветах, незалежна ад таго, ці будуць там адбывацца перавыбары, ці не, спісы выбаршчыкаў і асоб, пазбаўленых выбарчага права. Максімальна поўна выявіць усіх асоб, што падлягаюць пазбаўленню выбарчых правоў і гэтакіх яшчэ не пазбаўлены.

Для гэтай работы шырока мабілізаваць мясцовую грамадзкасць, сходы батрацтва, беднаты і г. д., у прыватнасці прыцягнуць рабочыя брыгады і атрады лёгкай кавалерыі.

Разам з гэтым не дапускаць ніякіх перагібаў у бок пазбаўлення выбарчых правоў сярэднякоў, і іншых працоўных, строга кіруючыся інструкцыяй аб выбарах у саветы.

Забяспечыць сваячасовы, у прадугледжаных інструкцыяй аб выбарах у саветы тэрміны, разгляд скарг на няправільнае пазбаўленне выбарчых правоў.

4. Безадкладна прыступіць да арганізацыі сеткі справаздачна-перавыбарчых участкаў, маючы на ўвазе далейшае іх разбуйненне, давеўшы ў сярэднім лік жыхароў на участак да 200—250 чалавек, загадзя падшукаўшы і вызначыўшы адпаведныя памяшканні для сходаў. Па магчымасці прыстасоўваць цэнтры справаздачна-перавыбарчых сходаў да прадпрыемстваў, саўгасаў і калгасаў, улічваючы таксама неабходнасць арганізацыі спецыяльных выбарчых участкаў там, дзе пераважную

большасць складае насельніцтва нацменшасцяў.

Выбарчым камісіям безадкладна скласці календарныя пляны кампаніі і ўсе звязанае з яе правядзеннем працы па абслугоўваемай імі тэрыторыі, узгадніўшы іх з працай мясцовых прафесійных і грамадзкіх арганізацый.

5. Пры правядзенні ўсіх звязаных з кампаніяй мерапрыемстваў клясававарожныя элементы—кулакі, нэпманы, духавенства, сэктанты і г. д., у звязку з правядзеннем рашучага наступу на капіталістычныя элементы і ліквідацыі кулацтва як клясы, яшчэ больш чым у мінулыя справаздачна-перавыбарчыя кампаніі, паспрабуюць арганізаваць супраціўленне, дыскрэдытаваць генеральную лінію партыі і Саветаў улады, перацягнуць на свой бок хістка элементы сярэднячак і несвядомых бяднякоў, каб, калі не самім пралезці, то прынамсі, працягнуць у саветы асоб, што спачувальна або прымірэнча да іх адносіцца.

Усе гэтыя спробы павінны быць знішчаны ў карані, перш за ўсё шырока разгорнутай сістэмай мерапрыемстваў па арганізацыі ды згуртаванні батрацка-бядняцкіх мас на пляцформе генеральнай лініі партыі і саветскай улады і ў яе абарону, а таксама рашучымі мерамі ўздзейнічання ў адміністрацыйным і судовым парадку.

6. Да актыўнага ўдзелу ў кампаніі павінны быць пагалоўна прыцягнуты ўсе рабочыя і батрацка-бядняцкія масы выбаршчыкаў, для чаго, у мэтах іх актывізацыі, прапрацаваць задачы кампаніі, а таксама такія важнейшыя пытанні, як абгаварэнне працы саветаў і іх новых задач, кандыдатур у склад саветаў, наказаў, на нарадах, канфэрэнцыях і сходах прафактыву, на рабочых сходах, на сходах і канфэрэнцыях батрацтва, груп беднаты і батрацка-бядняцкіх сходах, якія павінны быць папярэднія праведзены, у звязку з кампаніяй, на кожным участку, прыцягнуўшы ў дапамогу іх правядзенню пад кіраўніцтвам партыі, камсамол, батрацка-бядняцкі актыў і саветскі актыў вясковай інтэлігенцыі.

7. Шырокую працу неабходна разгарнуць, у звязку з справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кампаніяй, сярод жанчын—работніц, батрачак, бяднячак і актывістак-сярднячак, а таксама сярод жонак рабочых і служачых.

Трэба правесці перад справаздачнымі і справаздачна-перавыбарчымі сходамі на ўсіх участках сходы жанчын, нарады актывістак, агульныя і па асобных галінах. Неабходна правесці, з дапамогай піанэраў, камсамольцаў, дэлегацкага інстытуту, кааперацыі і інш. арганізацый, шэраг практычных мерапрыемстваў, забяспечваючых найбольш поўны ўдзел жанчын у справаздачна-перавыбарчых сходах, як арганізацыя брыгад—нянек, часовых ясельцаў, запрашэнне кожнае сям'і на сходы па магчымасці ў два розныя тэрміны і г. д.

У першую чаргу гэтай справе павінны дапамагчы і арганізаваць яе камісіі саветаў па палепшанні быту і працы працоўных жанчын.

8. Сярод працоўных нацыянальных меншасцяў, побач з агульнай работай, якая будзе праводзіцца ў звязку з справаздачна-пра-

верачнай і перавыбарчай кампаніяй неабходна правесці яшчэ шэраг асобных мерапрыемстваў, маючы на ўвазе, што сярод нацменшасцый клясава-варожыя элементы карыстаюцца зброяй барацьбы супроць калектывізацыі і ліквідацыі кулацтва як клясы, — прапагандаю адзінага нацыянальнага фронту, імкнучыся замазаць клясавыя супярэчнасці і барацьбу. Гэтаму трэба супроцьпаставіць дасканалую арганізацыю адзінага фронту рабочых, батрацкіх і бядняцка-серадняцкіх мас усіх нацыянальнасцей супроць кулацтва, для знішчэння яго як клясы.

У пунктах з кампактнымі масамі нацменшасцей трэба вылучыць нацвучасткі з абслугоўаннем іх дакладчыкамі на роднай мове.

9. Каб кампанія сапраўды мабілізавала ўсе працоўныя масы пад лёзунгамі сацыялістычнай рэканструкцыі краіны, суцэльнай калектывізацыі сельскай гаспадаркі і звязанай з ёй ліквідацыі кулацтва як клясы, неабходна правесці самую шырокую і ўсебаковую агітацыйна-прапагандысцкую работу, праз культурна-асветныя ўстановы (тэатры, кіно, народныя клубы, хаты-чытальні, чырвоныя куткі і г. д.), радыё, выпуск лёзунгаў, плякатаў і інш. Цэнтральны і мясцовы друк павінны ўдзяляць правядзенню кампаніі, высьвятленню яе задач і вынікаў, максімальную ўвагу. Таксама насыценныя газеты павінны быць поўнасьцю мабілізаваны ў справаздачна-праверачную і перавыбарчую кампанію саветаў.

10. Для ўдзелу ў кампаніі і дапамогі яе правядзенню найшырэй павінны быць мабілізаваны ўсе грамадзкія арганізацыі і ведамстваў (прафсаюзы, комсамол, усе віды кааперацыі, КСУ, навучальныя, культурна-асветныя і іншыя цэнтральныя ўстановы, кіно, радыё, працоўная вясковая інтэлігенцыя, дэмабілізаваныя чырвонаармейцы і г. д.), выконваючы пэўную, канкрэтную частку работы, што датычыць кампаніі, і ў першую чаргу работу па актывізацыі ўсяе масы выбаршчыкаў, што ўваходзяць у склад данай арганізацыі ці абслугоўваюцца данай установай або ведамствам.

11. Чырвоная армія павінна ў першую чаргу глыбока і ўсебакова прапрацаваць з усёй масай кадравых чырвонаармейцаў, пераменнікаў і дапрызыўнікаў, значэнне і задачы кампаніі. Далей, у максімальнай меры дапамагчы ў правядзенні кампаніі сярод грамадзянскага насельніцтва, як вялікая культурна-палітычная сіла; паставіць і высьвятліць перад выбаршчыкамі ва ўсю шырыню задачы ўмацавання абароназдольнасці краіны, пазнаёміць працоўных з жыццём і бытам чырвонаармейцаў.

Трэба разгарнуць, як і ў мінулую перавыбарчую кампанію, практыку дапамогі Чырвонай арміі ў правядзенні справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кампаніі саветаў, шляхам удзелу ў мітынгх-перакліках, пасылкі чырвонаармейскіх брыгад для ўдзелу і дапамогі правядзенню звязаных з кампаніяй мерапрыемстваў і г. д.

12. На складанне справаздач саветаў і іх дэпутатаў трэба звярнуць асаблівую ўвагу.

Справаздачы павінны ахопліваць пытанні ўдзелу саветаў у ажыццяўленні пяцігодкі,

калектывізацыі, абслугоўвання рабочых, батрацтва і беднаты, сувязі саветаў з выбаршчыкамі і выканання іх наказаў. У справаздачах канкрэтна павінны быць вызначаны далейшыя практычныя мерапрыемствы, якія неабходна ажыццявіць савету з пункту погляду тых новых задач, што стаяць зараз перад саветамі.

Справаздачы павінны быць загадзя падрыхтаваны, прапрацаваны і зацверджаны пленумамі саветаў.

Да справаздачнасці перад выбаршчыкамі павінны быць прыцягнуты, апрача прэзідыумаў саветаў і іх рэвізійных камісій, таксама ўсе радавыя дэпутаты, секцыі і камісіі.

Неабходна загадзя вызначыць рабочыя цэнтры і цэнтры буйных калгасных аб'яднанняў, на якіх паставіць справаздачы раённых і акруговых выканаўчых камітэтаў, а таксама і ўраду.

13. Рэвізійныя камісіі павінны ўсюды дасканалы прарэвізаваць усю работу саветаў і іх камісій, удзел іх і кіраўніцтва ў справе калектывізацыі, выкананне наказаў выбаршчыкаў, скарыстанне і рэалізацыю сродкаў самаабкладання, выкананне каштарысу і бюджэтаў, і далажыць падрабязова на кожным участку, як пра вынікі гэтых рэвізій, так і пра тое, наколькі сыстэматычна сачыла рэвкамсія ўвесь час за працай савету і які ў ёй прымала ўдзел.

Праверку работы саветаў і іх камісій трэба правесці шырока масавым парадкам з дапамогай рабочых брыгад, лёгкай кавалерыі і прадстаўнікоў савецкай грамадзкасці на вёсцы.

Побач з гэтым, і выканкомы павінны, у звязку з кампаніяй, разгарнуць шырокую абслугоўваючую працу па вывучэнні дзейнасці саветаў наогул, ходу і правядзення ў іх справаздачна-праверачна-перавыбарчай кампаніі.

14. Надзвычайна адказнай і важнай справай зьяўляецца распрацоўка новых наказаў саветам. Неабходна дасканалы распрацаваць агульна-палітычную частку гэтых наказаў такім чынам, каб яны яскрава, сцісла і, разам з гэтым, вычэрпваюча поўна вызначалі тыя новыя задачы, што стаяць перад саветамі ў даныя новы перыяд сацыялістычнага будаўніцтва, характарнейшымі рысамі якога зьяўляюцца бурныя тэмпы развіцця сацыялістычнай індустрыі, сацыялістычнай рэканструкцыі с. г. і канкрэтнае ажыццяўленне мерапрыемстваў па ліквідацыі кулацтва як клясы.

Адначасова кожная акруга і раён павінны адбіць у наказе і падкрэсліць тыя пытанні і задачы, якія маюць найбольшае значэнне ў даных мясцовых умовах.

Канкрэтная частка наказаў у саветах павінна складацца з поўным улікам запатрабаванняў выбаршчыкаў і рэальнасці іх выканання, у поўнай суадпаведнасці з агульна-палітычнымі задачамі, якія стаяць зараз перад саветамі. Наказы трэба прапрацаваць на сходах, прафактыву, батрацтва, беднаты, дэлегацкіх сходах жанчын. У канкрэтных частках наказаў павінны быць поўна вызначаны мерапрыемствы саветаў па калектывізацыі, раскулачванні, выцсканні нэпмана, рацыяналізацыі вытворчасці, сацыялістычнай арганізацыі

быту, абслугоўванні рабочых і калгаснікаў, палепшанні масавай работы і сувязі саветаў з выбаршчыкамі, па гаспадарчым, камунальным і культурна-сацыялістычным будаўніцтве.

15. Таксама, надзвычайна важнай справай у бягучую справаздачна-праверачную і перавыбарчую кампанію з'яўляецца падбор кандыдатур у перавыбіраемыя саветы і замест адклікаемых.

Перш за ўсё, падбор, павінен быць строга класавым, з ліку рабочых, батракоў, беднякоў і лепшых, найбольш актыўных удзельнікаў калгаснага будаўніцтва і барацьбы з кулаком, — сярэднякоў, шырока ўцягваючы ў саветы і іх кіруючыя органы, прыбыўшых для сталай працы на вёску, гарадзкіх рабочых.

Самы працэс падрыхтоўкі кандыдатур павінен праводзіцца ў шырока-масавым парадку праз сходы батрацтва і беднаты, рабочыя брыгады, дэлегацыі і агульныя сходы жанчын-батрачак і бяднячак, сходы і нарады актыву, камсамолу, прафесійнальных і грамадзкіх арганізацый.

Неабходна максімальна згуртаваць усю батрацка-бяднячую масу выбаршчыкаў і выбаршчыц для рашучага адстаявання высоўваемых імі арганізаваным парадкам кандыдатур.

У складзе рэкамендуемых неабходна забяспечыць значнае павялічэнне ў саветах колькасці работніц, батрачак, бяднячак і актывістак-сяраднячак у параўнанні з мінулай перавыбарчай кампаніяй, а таксама рашуча павялічыць колькасць высоўваемых у склад саветаў і іх кіруючых органаў рабочых і батракоў.

Адначасова справаздачна-праверачная кампанія павінна быць максімальна выкарыстана для выяўлення найлепшых кадраў рабочага і батрацка-бядняцкага нізавога актыву ўсіх нацыянальнасцяў і вылучэння іх у вышэйшыя органы ўлады замест вычышчаных бюракратычных, класова-варожых і сацыяльна-чужых элементаў.

16. Як правіла, запрашаць усіх выбаршчыкаў на справаздачна-праверачныя і перавыбарчыя сходы спецыяльнымі пазвамі, загадваўшы іх сваёчасова ў дастатковай колькасці, забяспечыўшы імі ўсе саветы і персанальнае ўручэнне гэтых пазваў, не пазней як за 2-3 дні да сходаў кожнаму выбаршчыку.

17. Сацыялістычнае спаборніцтва, што зрабілася зараз магутным рухам ва ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва, павінна быць шырока разгорнута і па пытаннях лепшага правядзення справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кампаніі паміж саветамі, раёнамі і акругамі, паміж асобнымі арганізацыямі, прадпрыемствамі ды ўстановамі.

18. Адно з цэнтральных месц пры правядзенні справаздачна-праверачнай кампаніі і перавыбараў саветаў на вёсцы павінна заняць веснавая сельска-гаспадарчая кампанія. Увага саветаў і выбаршчыкаў павінна быць максімальна заахвочана на стварэнні насенных фонадў, забяспечваючых пасеўную кампанію, ачышчэнне насення, павялічэнні пасяўной плошчы, мерах па палепшанні апрацоўкі глебы і засеву ўсяго яравога кліну ўсімі існуючымі і ствараемымі калгасамі аграмаджаным парадкам, а таксама звярнуць увагу на неабходнасць поўнага аграмаджання сродкаў вытворчасці ва ўсіх існуючых і ствараемых калгасах, палепшання жыллагадоўлі, выканання наогул агра і зоо мінімумаў.

19. Даручыць выбарчым камісіям у час справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кампаніі саветаў правесці перавыбары і выбары сельскіх судов у пры сельсаветах на падставе існуючага аб іх Палажэння.

Неабходна з боку НКЮ і яго органаў на мясцох прыняць актыўнага ўдзелу ў перавыбарах сельскіх судов.

20. Надзвычайна вялікую ролю адыгрывае наладжанасць і бесперабойнасць вучоту і справаздачнасці саветаў і выканкамаў перад вышэйшымі органамі ўлады аб праходжанні і выніках кампаніі.

Пакідаючы ў асноўным існуючыя формы вучоту і справаздачнасці, у гэтую праверачна-справаздачную і перавыбарчую кампанію неабходна ўнесці наступныя змены:

а) у вестках, што даюцца аб выбаршчыках і выбараных, ва ўсіх графах існуючых форм, пакінуўшы лічнікам агульным, сацыяльна-масны ці падатковы прызнак, азначаць у назоўніку колькасць калгаснікаў (напрыклад, сялян, плацячых падатку на душу ад 2 да 5 рублёў—25, з іх калгаснікаў—18, адзначаецца ў адпаведнай форме, пад графой «плацячы ад 2 да 5 рублёў на едака» такім чынам: 25/18);

б) у вестках аб складзе выбарчых камісій увесці наступны падзел сялян ў лічніку: 1) аслабанёныя ад с.-г. падатку, 2) плацячы с.-г. падатак бяз процантнай надбаўкі і 3) плацячы с.-г. падатак з процантнай надбаўкай.

Апрача таго, паасобна паказаць: 1) рабочы, 2) сельска-гаспадарчых рабочых і 3) батракоў.

Ва ўсіх графах справаздачнасці аб складзе выбарчых камісій таксама назоўнікам паказаць лік калгаснікаў.

Пасля канчатковага ўкамплектавання нізавых выбарчых камісій, вышэйстаячым выбарчым камісіям зрабіць дасканалую праверку складу нізавых выбірковаў, выявіць ўсіх неадпавядаючых як па працаздольнасці, так і з сацыяльнага боку членаў апошніх, замяніць іх і даць вестку ў Цэнтральную Выбарчую Камісію аб усіх адбыўшыхся зменах, як лічбовымі данымі, так і кароткімі апісальнымі характарыстыкамі паводаў і прычын гэтых змен;

в) у тэлеграфных папярэдніх статыстычных звестках аб первыбраных саветах, не пасылаючы вестак аб нацыянальным складзе, абавязкова даваць звесткі аб сацыяльным складзе выбараных органаў улады ў наступным разрэзе: 1) рабочыя, с.-г. рабочыя і батракі (разам); 2) сяляне, аслабанёныя ад с.-г. падатку; 3) сяляне, плацячыя с.-г. падатак бяз процантнае надбаўкі; 4) сяляне, плацячыя с.-г. падатак з процантнай надбаўкай; 5) іншыя (служачыя, саматужнікі і г. д.); 6) з усяго ліку выбараных з'яўляюцца членамі калгасаў. Астатнія даныя тэлеграфнай справаздачнасці даваць, як і ў мінулым годзе;

г) у агульнай інфармацыйнай справаздачнасці аб праходжанні кампаніі, неабходна

даць, як лічбовую, так і апісальную характарыстыку саветаў, работа якіх прызнана нездальняючай і прычын гэткай ацэнкі работы саветаў.

21. Усе інфармацыйныя і статыстычныя весткі і матар'ялы аб правядзеньні кампаніі ў Цэнтральную Выбарчую Камісію абавязкова прадстаўляюцца толькі акруговымі выбарчымі камісіямі ў наступныя тэрміны: а) аб складзе ўсіх выбарчых камісій—да 20 лютага 1930 г.; б) аб раёнах і саветах, у якіх прызначаны перавыбары—таксама да 20-га лютага 1930 году; в) аб падрыхтоўчай рабоце да кампаніі—таксама да 20-га лютага 1930 г.; г) весткі аб ходзе кампаніі, пачынаючы з лютага да 20 сакавіка ўключна пасылаць праз кожныя 5 дзён у выглядзе апісальна-інфармацыйных і статыстычных сводак, прычым даныя кожнай наступнай пяціднёўкі павінны складацца з данымі папярэдніх пяціднёвак, так што лічбы статыстычных пяціднёвак павінны паступова ўзрастаць.

Весткі аб удзеле ў выбарах і складзе саветаў, дзе гэткія будуць перавыбраны, пасылаць па тэлеграфу, астатнія весткі—поштай; д) акруговыя выбарчыя камісіі абавязаны да 1-га красавіка 1930 году прадставіць Цэнтральнай Выбарчай Камісіі БССР канчатковыя і поўныя апісальныя і статыстычныя вынікі правярэчна-справаздачнай і перавыбарчай кампаніі па формах існуючай справаздачнасці з адзначанымі вышэй зьменамі і дадаткамі.

Усе формы справаздачнасці і позвы патрэбна зарыхтаваць на мясцох акруговым выбарчым камісіям і забяспечыць імі сваячасова раённыя выканаўчыя камітэты, сельскія і месчакровыя саветы.

Старшыня Цэнтральнай Выбарчай Камісіі ЦВК БССР А. Хацкевіч.

8 лютага 1930 г.
Менск.

Абежнік Прэзыдыуму ЦВК БССР

Усім выканаўчым камітэтам і гарадзкім саветам БССР

Аб пасылцы рабочага актыву са складу гарадзкіх саветаў у вёску для ўзмацнення сельскіх саветаў.

У мэтах ўзмацнення сельскіх саветаў, якія павінны ажыццявіць задачы правядзеньня суцэльнай калектывізацыі бядняцка-серадняцкіх гаспадарак і ліквідацыі кулацтва як клясы, гарадзкія саветы павінны неадкладна разгарнуць масавую работу па пытанні пасылкі ў вёску на кіруючую работу рабочых—членаў гарадзкіх саветаў, актывістых, працуючых у сэкцыях.

Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР *прапануе* гарадзкім саветам вылучыць у працягу лютага ня менш наступнага ліку таварышоў для пасылкі іх на вёску: Менскі гарадзкі савет—40 чал., Барысаўскі—15 чал., Гомельскі—35 чал., Рэчыцкі—10, Віцебскі—35, Бабруйскі—20, Магілёўскі—20, Аршанскі—15, Полацкі—5 і Мазырскі—5, прычым з гэтага ліку Менскі гарсавет павінен даць 10 рабочых Магілёўскай акрузе, 5—Аршанскай і 5—Бабруйскай. Віцебскі гарсавет—15 рабочых Полацкай акрузе і Гомельскі—15 рабочых Мазырскай акрузе. Колькасьць рабочых ад астатніх гарадзкіх саветаў вызначаецца апошнімі.

Гарадзкія саветы павінны ўжыць усе захады да таго, каб забяспечыць па-

сьпяховасьць пасылкі рабочых з савецкага актыву—членаў гарадзкіх саветаў, сэкцый і г. д. у вёску, дабіваючыся пры гэтым шырокага разьвіцьця добраахвотнасьці. Намечаныя кандыдатуры пасылаемых трэба паставіць на шырокае абгаварэньне агульных сходаў рабочых, на якіх трэба растлумачыць рабочым усю важнасьць гэтага мерапрыемства з пункту погляду неабходнасьці ўзмацніць сельскія саветы лепшымі пралетарыямі гораду.

Неабходна ўтварыць грамадскую думку вакол гэтага важнейшага палітычнага мерапрыемства—сувязі гораду з вёскай, садзейнічання і кіраўніцтва з боку гарадскога пралетарыату ў правядзеньні суцэльнай калектывізацыі і ліквідацыі кулацтва як клясы.

Пасылка рабочых-актывістых у вёску павінна разглядацца як пачэсная і адказнейшая работа, на якую могуць быць пасланы толькі лепшыя загартаваныя рабочыя, палітычна падрыхтаваныя, добра разумеючыя сучасныя задачы партыі і савецкае ўлады ў вёсцы і ў той час добра знаёмыя з жыцьцём вёскі.

Адначасова з гэтым гарадзкія саветы павінны разгарнуць шырокую работу ў галіне пасылкі рабочых брыгад у вёску для ўдзелу ў правядзенні справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кампаніі, арганізуючы ў гэтай справе сацыялістычнае спаборніцтва паміж паасобнымі гарадзкімі саветамі, а таксама і іх сэкцыямі.

Як пасылка на сталую работу ў сельскія саветы, гэтак і пасылка рабочых брыгад у вёску для правядзення справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кам-

паніі павінны быць праведзены зараз-жа з дастатковай прапрацоўкай і абгаварэннем гэтага пытання на агульных сходах рабочых і пленумах гарадзкіх саветаў.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

17 лютага 1930 г.
гор. Менск.

**Сцэмантуем сельсаветы пралетарскімі кадрамі
індустрыяльных рабочых.**

Забясьпечым поспехі справаздачна-перавыбарчай кампаніі саветаў і пагалоўны ў ёй удзел працоўных праз сацыялістычнае спаборніцтва.

Узмоцнім сувязь гораду з вёскай пасылкай рабочых брыгад. Накіруем лепшых гарадзкіх пралетараў на сталую працу ў сельсаветы.

Павялічым кіруючую ролю батрацка-бядняцкіх груп у працы сельсаветаў. Выбарэм больш рабочых, батракоў і беднякоў у кіраўнічыя органы саветаў.

Аб рэарганізацыі дадатку да газеты „Савецкая Беларусь“ — „Саветы Беларусі“.

17 лютага 1930 году Прэзидыум ЦВК БССР па пытанні аб нашым часопісу прыняў пастанову наступнага зместу:

Разгортваючыся вялізарнымі тэмпамі сацыялістычная індустрыялізацыя краіны, масавая калектывізацыя бядняцка-серадняцкіх гаспадарак вёскі і ў сувязі з гэтым ліквідацыя кулацтва як класы, выклікаюць неабходнасць карэннае перабудовы ўсяе работы саветаў у напрамку, адпавядаючым найбольш паспяховаму вырашэнню гэтых задач, што надае выключнае значэнне ўзмацненню і палепшанню справы кіраўніцтва саветамі і нізавым савецкім актывам, справы арганізацыі абмену вопытам працы на мясцох, яго абагулення і скарыстання ва ўсёй сістэме нізавых саветаў і выканкомаў праз спецыяльна прыстасаваны да гэтага мэты друкаваны орган.

Выданне дадатку „Саветы Беларусі“, які існуе з верасня 1928 г. пры газеце „Савецкая Беларусь“, ня глядзячы на ўсё станоўчае значэнне, якое ён адыграў у гэтай справе, зараз, ва ўмовах усё ўзрастаючых запатрабаванняў і дзякуючы адсутнасці самастойнасці ў выданні, не дае належнага вырашэння гэтага пытання.

Выходзячы з адзначанага, Прэзидыум ЦВК БССР пастанаўляе:

1. Рэарганізаваць дадатак „Саветы Беларусі“ ў асобны штомесячны часопіс „Саветы Беларусі“, які выдаваць, як орган Прэзидыуму ЦВК БССР.

2. Часопіс павінен з'явіцца надзвычайна важнай прыладай у ажыццяўленні таго караннога павароту, што патрабуецца сучасным этапам сацыялістычнага будаўніцтва ў рабоце саветаў і мабілізаваць увагу саветаў вакол задач:

а) узмацнення арганізацыі саветамі батрацка-бядняцкіх мас і іх саюзу з сярэднім, актыўнага ўдзелу іх у сацыялістычнай рэканструкцыі краіны, кіраўніцтва саветаў у справе суцэльнай калектывізацыі бядняцка-серадняцкай сельскай гаспадаркі і ліквідацыі кулацтва як класы;

б) кіраўніцтва саветаў калгаснымі аб'яднаннямі, арганізацыяй працы іх падкутом погляду паглыблення працэсаў аграмаджання і ўзьяцяцця вытворчых паказчыкаў, змагаючыся з кулацкім уплывам на калгаснікаў, ачышчаючы рашуча калгасы ад пралезшых кулацкіх элементаў, перамагаючы дробна-ўласніцкую псыхалёгію ўнутры калгасаў і забяспечваючы выкананне калгасамі сваіх абавязкаў у дачыненні дзяржавы;

в) рашучага ажыццяўлення практычных мерапрыемстваў, вынікаючых з палітыкі ліквідацыі кулацтва як класы (высяленне, пазбаўленне сродкаў вытворчасці і г. д.) у раёнах суцэльнай калектывізацыі;

г) узмацнення сувязі і кіраўніцтва саветаў батрацтвам і беднотай, усямерна абараняючы іх інтарэсы;

д) уцягнення ў дзяржаўны апарат і выбарныя савецкія органы жанчын-работніц, батрачак, бяднячак і сярэднячак—калгасніц, згуртаванне шырокага жанактыву вакол мерапрыемстваў па бытавым разнаволенні жанчын;

е) нацыянальнага будаўніцтва—узмацнення працы нацсаветаў і абслугоўвання нацменшасцяй;

ж) сапраўднага кіраўніцтва ўсімі прадпрыемствамі і ўстановамі, якія знаходзяцца на тэрыторыі савету;

з) палепшання культурна-сацыяльнага абслугоўвання працоўных, у першую чаргу рабочых і калгаснікаў, мерапрыемстваў па сацыялістычнай арганізацыі быту;

і) ажыццяўлення і прыстасавання да гэтых задач усяе арганізацыйна-масаве працы саветаў, у прыватнасці выкарыстанне вопыту сувязі з шырокімі масамі працоўных праз брыгады;

к) падрыхтоўкі кадраў для вылучэння ў дзяржаўны апарат; падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі работнікаў саветаў і выканкомаў;

л) пашырэння правоў і матар'яльнай базы нізавых савецкіх органаў і сапраўднага выкарыстання апошнімі гэтых правоў;

м) пытанняў інструктавання і кіраўніцтва нізавымі саветамі і выканкамамі з боку вышэйстаячых выканаўчых камітэтаў.

3. У адпаведнасці з адзначанымі задачамі, часопіс павінен даваць як неабходны кіраўнічы матар'ял, гэтак і асабліва высвятляць становішча працы на мясцох і падзяляцца на наступныя раздзелы:

а) *дырэктыўны* — кіруючыя артыкулы па важнейшых чарговых палітычна-гаспадарчых пытаннях, пытаннях арганізацыі батрацка-бядняцкіх мас, каляктывізацыі сельскай гаспадаркі, ліквідацыі кулацтва і ролі ў гэтым сельсаветаў, гаспадарчай, сацыяльна-культурнай і масвай работы саветаў і г. д.;

б) *на мясцох* — артыкулы аб працы па асобных саветаў і выканкомаў наогул ці ў пэўнай галіне;

в) *дыскусійны* — абгаварэнне праектаў мерапрыемстваў, маючых прынцыповае і масавае значэнне і прапаноў па пытаннях работы саветаў;

г) *савецкае будаўніцтва па Саюзе ССР*;

д) *папулярызатыўны* — артыкулы, якія папулярызуюць асобныя пастановы, дырэктывы і мерапрыемствы ў галіне савецкага будаўніцтва;

е) *дзеянасць Прэзідыуму ЦВК і СНК* (сыстэматычная інфармацыя аб пасяджэннях і агляд пастаноў);

ж) *кансультацыйна-карэспандэнцкі* — запытанні і адказы па пытаннях савецкага будаўніцтва.

4. Часопіс павінен быць разлічаны, галоўным чынам, на абслугоўванне шырокага нізавога савецкага актыву і працаўнікоў нізавых саветаў і выканкомаў (раённых) і распаўсюджвацца ў парадку падпіскі.

5. Для ажыццяўлення пастаўленых перад ім задач часопіс павінен базавацца на ўласнай сталай карэспандэнцкай сетцы на мясцох, якую неабходна стварыць з ліку актывістых і ў першую чаргу з кіраўнікоў (старшынь і сакратароў), а таксама інструктароў, інфарматараў і іншых работнікаў саветаў і выканкомаў.

6. Для кіраўніцтва часопісам „Саветы Беларусі“ і яго рэдагавання ўтварыць Рэдакцыйную Калегію з 5—7 таварышоў, у тым ліку Адказнага Сакратара Рэдакцыі.

Да ўсіх саветаў і выканкомаў, да ўсіх савецкіх актывістых і актывістак БССР.

Пачынаючы з гэтага нумару, „Саветы Беларусі“ выходзіць, як асобнае падпіснае выданне — орган Прэзідыуму ЦВК БССР па савецкім будаўніцтве.

Гэтага вымагаюць, ускладняючыся ў сувязі з шпаркім разгортваннем тэмпаў сацыялістычнай індустрыялізацыі, суцэльнае калектывізацыі і звязанае з ёю ліквідацыі кулацтва як класы, у БССР — задачы нашых саветаў і выканкомаў.

Каб правесці пераможна апошні і рашаючы бой з капіталізмам у нашай краіне, органы пралетарскай дыктатуры і, асабліва, асноўныя яе звяньні — саветы павінны быць максымальна ўдасканалены і ўзмоцнены.

Адным з шляхоў дасягнення гэтае мэты з'яўляецца наладжанасць кіраўніцтва, абмену вопытам працы, разгортванне крытыкі і самакрытыкі ў дзейнасці саветаў і выканкомаў, падхопленне і распаўсюджванне ініцыятывы і лепшых прыкладаў працы мясцовых работнікаў, масавае абгаварэнне новых праблем і спрэчных пытанняў арганізацыі, форм і метадаў працы ў галіне савецкага будаўніцтва.

На наш часопіс „Саветы Беларусі“ і ўскладзена выкананне гэтых задач.

Рассылаючы бясплатна першы падвойны нумар часопісу для азнаямлення, мы просім Вас аказаць усямерную дапамогу і падтрыманне нашаму пачынанню.

Свае задачы наш часопіс „Саветы Беларусі“, у першую чаргу разлічаны на нізавы савецкі актыў, з поспехам здолее выканаць толькі пры актыўнай дапамозе з боку кожнага выканкома і савета, з боку кожнага савецкага працаўніка і актывістага.

Гэтыя задачы з поспехам будуць развязаны толькі тады, калі часопіс дасягне свае мэты—мець у кожным савеце і выканкоме, у асобе кожнага свядомага савецкага працаўніка і актывістага сваіх сталых дапісчыкаў.

Саветы і выканкомы, абгаварэце на сваіх паседжаньнях і вызначце практычныя шляхі і мерапрыемствы вашага ак-

тыўнага падтрыманьня часопісу „Саветы Беларусі“, вылучайце сваіх сталых карэспандэнтаў, падпісвайцеся і распаўсюджвайце падпіску на свой часопіс, пішце ў часопіс, давайце свае заўвагі і водзвывы аб ім.

Працаўнікі саветаў і выканкомаў і савецкія актывісты, падтрымлівайце сталую сувязь з вашымі органамі—„Саветы Беларусі“. Гэтым вы дапаможаце вялікай справе ўзьняцця якасьці працы ўсяго савецкага апарату, у тым ліку і вашай асабістай працы, на новую вышэйшую ступень.

Сакратар ЦВК БССР А. Хацкевіч.

Задачи веснавой с.-г. кампаніі ў сувязі з правэркай і датэрміновымі перавыбарамі саветаў.

Магутнае разьвіцьцё сацыялістычнай прамысловасьці, а праз гэта—умацаваньне вытворчай сувязі паміж горадам і вёскай, прывяло сельскую гаспадарку нашай краіны да радыкальнай рэканструкцыі. На аснове гэтага разбураюцца старыя формы і мэтады гаспадараваньня, як такія, што стрымліваюць рост вытворчых сіл сельскай гаспадаркі. Той калгасны рух, якім ахоплены самыя шырокія масы батрацтва, беднаты і сярэдняцкага сялянства, якраз сьведчыць аб тым, наколькі правільнай была генэральная лінія палітыкі партыі на вёсцы.

Веснавая сяўба гэтага году, зьвязаная з карэннай зьменай старых вытворчых адносін на вёсцы, зьвязаная з ліквідацыяй кулацтва, як клясы, павінна быць кампаніяй хуткага росту сацыялістычнай сельскай гаспадаркі, рашучага жываньня дыспропорцыі паміж разьвіцьцём прамысловасьці і сельскай гаспадаркі.

Пастолькі, паколькі мы маем шырокае разгортваньне калгаснага руху, „цяпер у нас ёсьць матар’яльная база для таго, каб замяніць кулацкую вытворчасць вытворчасцю калгасаў і саўгасаў“ (Сталін). Гэта значыць, што сялянам, аб’яднаным у калектывы, трэба ў значнай меры павялічыць сваю пасеўную плошчу, сваю вытворчасць супроць таго, што яны засявалі, будучы дробнымі гаспадарамі, трэба зямлю апрацаваць значна

лепш, культурней, чым апрацоўвалі раней. Гэта значыць, што ім трэба ня толькі перакрыць сваёй вытворчасцю вытворчасць кулацкай часткі вёскі, але і павялічыць агульную і таварную прадукцыю сельскай гаспадаркі нашай краіны наводле плянаў пяцігадовага разьвіцьця і вышэй гэтых плянаў шляхам павялічэньня свае калектывнае вытворчасці. Гэтыя практычныя задачы калгаснага будаўніцтва можна вырашыць толькі пры ўдзеле асноўнае масы калгаснікаў і ў першую чаргу—батрацтва і беднаты. Пытаньні правільнай арганізацыі грамадзкай вытворчасці непаруўна зьвязаны з пытаньнямі арганізацыі беднаты і батрацтва, бо мы зможам зрабіць калгас сапраўды ўстойлівым і моцным толькі тады, калі будзем апірацца на вясковую беднату, вылучаючы з яе кіруючыя кадры ў калгасах, памагаючы згуртаваньню калгаснікаў на аснове аграмаджанай вытворчасці.

Усё гэта патрабуе рашуча перабудавы працы саветаў на вёсцы.

Неабходнасьць новых мэтадаў і форм работы саветаў высюваецца ня толькі задачамі сацыялістычнага будаўніцтва ў земляробстве, але ўсім ходам клясавога барацьбы на вёсцы.—На супраціўленьне клясавага ворага мы павінны адказаць такою перабудоваю нашых нізавых органаў улады, якая забяспечыла-б хутчэй-

шы разгром кулака, у прыватнасці яго ліквідацыю ў раёнах суцэльнай калектывізацыі.

Другі важны момант работы саветаў—гэта як наладжана ім масавая і арганізацыйна-вытворчая работа. Нікуды ня варты той с.-савет, які нічога не зрабіў у гэтай галіне, бо поспех усяе нашае працы, у тым ліку аднаго з важнейшых яе чарговых звяненняў веснавой пасеўнай кампаніі, будзе залежыць ад таго, наколькі мы зможам мабілізаваць і правільна размеркаваць усе нашы сілы па ўсіх вучастках работы.

Выключнае значэнне загэтым набывае работа сельска-гаспадарчых вытворчых нарад, як новых форм масавай працы сельсаветаў, як аднаго з лепшых шляхоў мабілізацыі сіл, уцягвання батрацкіх і бядняцка-серадняцкіх мас сялянства да актыўнай працы ў справе сацыялістычнай рэканструкцыі нашай вёскі.

Улічваючы ўсё гэта—урад Саюзу ўхваліў правесці агульную справаздачна-праверачную кампанію па ўсіх саветах і „зрабіць датэрміновыя перавыбары сельсаветаў, склад якіх засьмечаны чужымі элементамі, якія не змаглі, апіраючыся на батрацкія і бядняцка-серадняцкія масы сялянства, стаць на чале сацыялістычнай перабудовы вёскі і кіраваць калгасным рухам, а таксама зрабіць перавыбары ўсіх сельскіх саветаў у раёнах суцэльнай калектывізацыі пад кутом узмацнення іх кіруючага ўплыву ў сацыялістычнай перабудове вёскі і большага ўзмацнення ў іх батрацка-бядняцкіх слаёў насельніцтва і актыву калгаснікаў“.

Справаздачна-праверачная кампанія саветаў, поўныя перавыбары саветаў у раёнах суцэльнай калектывізацыі, частковыя перавыбары ў другіх раёнах,—арганічна звязаны з тою барацьбою якая разгортваецца зараз на вёсцы за далейшае развіццё калгаснага руху, за падвышэнне якасці колгасаў, за стварэнне сапраўды калектывнай вытворчасці.

Гэтая кампанія непасрэдна звязана з выкананнем лёзунгу аб ліквідацыі кулацтва як клясы ў раёнах суцэльнай калектывізацыі. У ходзе самае кампаніі будуць мабілізаваны шырачэзныя масы беднаты і сераднякоў вакол задач калектывізацыі, тым самым забяспечваючы правільнае вырашэнне задач раскулачвання.

Ліквідацыя кулацтва як клясы—буйная палітычная задача, якая патрабуе клясавай стойкасці і вытрыманасці, пры наяўнасці бальшавіцкай рашучасці ў падаўленьні няпрымірымага ворага калектывізацыі—кулака.

Разам з гэтым трэба падкрэсліць, што палітыка ліквідацыі кулацтва ня ёсць палітыка голага раскулачвання. Спробы вырашаць буйную палітычную задачу звычайным адміністраваннем, голым раскулачваннем без падвядзення моцнае базы суцэльнае калектывізацыі, без мабілізацыі ініцыятывы і актыўнасці шырачэзных мас батрацтва, беднаты і сераднякоў, не даюць вырашэння задач, якія стаяць перад партыяй.

Шырока разгорнутая палітычная работа вакол перавыбараў дапаможа правільна арыентаваць батрацкія і бядняцка-серадняцкія масы ў выкананні гэтых задач, дапаможа арганізаваць веснавую сяўбу, пабальшавіцку, паставіць саветы на чале працэсаў сацыялістычнай перабудовы вёскі.

Пэратварэнне ўсіх нізавых саветаў у баявыя штабы сацыялістычнага наступлення—важнейшая ўмова поспехаў веснавой сяўбы. У гэтым значную дапамогу прынясуць тыя 600 рабочых, якія ўжо накіраваліся ў калгасы БССР. Але-ж, бяспрэчна, што карэнная перабудова работы с.-саветаў, як органаў пралетарскай дыктатуры на вёсцы, патрабуе далейшага ўмацавання пралетарскага кіраўніцтва с.-саветаў, пралетарскага ўплыву ў с.-саветах. Таму нязвычайна важнай зьяўляецца ініцыятыва рабочых заводу „Сerp і Молат“ аб пасылцы лепшых рабочых на працу ў сельскія саветы, якую падтрымалі рабочыя БССР вылучаючы прадстаўнікоў гарадскога актыву ў якасці працаўнікоў на вёску.

Тэрміны справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кампаніі кароткія, бо ўжо надыходзіць вясна. Гэта вымагае, каб ударнымі тэмпамі кампанія была дасканала арганізавана і праведзена ў тэрмін, не марудзячы з тым, каб ужо ў пачатку сяўбы мы мелі заместа непрацаздольных саветаў, новыя, якія сапраўды ідуць на чале мас, арганізуюць іх, кіруюць іх барацьбой супроць капіталізму за суцэльную калектывізацыю Савецкай Беларусі.

Ф. Рачыцкі.

Аб ходзе суцэльнай калектывізацыі ў БССР і ліквідацыі кулацтва як класы.

Генэральная лінія камуністычнай партыі накіравана на індустрыялізацыю краіны і выкарчоўванне карэнняў капіталізму гораду і вёскі. Правільнае, цвёрдае ажыццяўленне генэральнае лініі партыі, рост палітычнай актыўнасці рабочае класы і ўзмацненне яе кіруючай ролі ва ўсім сацыялістычным будаўніцтве, тыя поспехі, якіх мы дасягнулі за апошні год у стварэнні тэхнічнай базы для рэканструкцыі сельскае гаспадаркі,—усё гэта забяспечыла вялізарнейшыя тэмпы калгаснага будаўніцтва і ў нас, у БССР.

Калгасны рух у БССР, які шырока разгарнуўся пасля ХУ З'езду УсеКП(б), набыў асабліва калёсальны размер у мінулым 1929 годзе і перайшоў на рэйкі суцэльнасці за апошнія 4—5 месяцаў, калі ў справе калектывізацыі прынялі шырокі ўдзел усе партыйныя і савецкія органы, камсамольскія, кааперацыйныя і іншыя грамадзкія арганізацыі сумесна з шматтысячным вясковым актывам. Вось чаму,—калі на I-X—1928 г. калектывізацыяй ахоплена было 1,12 проц. сельска-гаспадарчай плошчы Рэспублікі, то на I-X—1929 г. было калектывізавана 3,9%, на I-II—1930 г.—46,9 проц., на 10-II—59,6 проц., а на 20-II—65 проц., альбо 2.699.093 га пахаці.

У снежані мінулага году, згодна заявак акруговых выканаўчых камітэтаў, СНК БССР паставіў вылучыць, як мінімум, для суцэльнай калектывізацыі цалкам Магілёўскую акругу і 15 раёнаў іншых акруг, з тым, каб 100-проц. калектывізацыя бядняцка-серадняцкіх гаспадарак Магілёўшчыны была скончана да канца 1930 г., а 15 раёнаў суцэльнай калектывізацыі—да пачатку веснавой кампаніі г. г. Студзеньскі Пленум ЦК КП(б)Б паставіў перад Партыяй і ўсёй пралетарскай грамадзкасцю задачу—калектывізаваць на працягу 2-х год усе бядняцка-серадняцкія гаспадаркі БССР.

Той калёсальны ўздых, энтузіязм і напор шырачэйшых батрацка-бядняцкіх і серадняцкіх мас, якія ствараюць сучасныя тэмпы калектывізацыі, даюць упэўненасць у тым, што суцэльная калек-

тывізацыя БССР будзе праведзена ў больш кароткі тэрмін.

Яшчэ на 20 II г. г. мы маем апрача Магілёўскай акругі, дзе пад калгасамі знаходзіцца 594.303 га, альбо 81,7 проц. усёй пахаці акругі, цэлы шэраг акруг суцэльнай калектывізацыі: Мазырская (калектывізавана 90,5 проц. з 287.541 га калгаснай плошчы пахаці), Віцебская—(70,4 проц. калектывізацыі на плошчы 297762 га), Аршанская (77 проц. калектывізацыі на плошчы 386.671 га) і Полацкая—(78,5 калектывізацыі на плошчы 262092 га), сьледам за імі ідуць Бабруйская акруга (293.599 га і 50,3 проц. калектывізацыі), Менская (379.482 га калгаснай плошчы і 49,4 проц. калектывізацыі) і Гомельская (197.663 га і 39,6 проц. калектывізацыі).

Разам з павялічэннем тэмпаў калектывізацыі за апошні час значна ўзраслі сярэднія размеры як арганізуемых, так і старых калгасаў. Калі яшчэ толькі год таму назад у БССР арганізаваліся калгасы-карлікі (сярэдняя плошча калгасу на I-X—28 г. складала 95 га), то зараз арганізуюцца выключна буйныя калгасы па некалькі тысяч га зямлі кожны (на 20-II—30 г. па БССР сярэдняя плошча пахаці аднаго калгасу складае 710,8 га). Зараз па БССР у кожнай акрузе маюцца дзесяткі буйнейшых калгасаў па 10—15 і звыш тысяч га, а такія волаты, як Ляднянска-Дубровенскі (Аршанскай акр.) і Рагачоўска-Жлобінскі (Бабруйскай акр.) агра-індустрыяльныя калгасы-камбінаты маюць па 80—100 тысяч га зямельнае плошчы кожны. Усё гэта канстатуе факт пераходу ўсёй БССР у фазу суцэльнай калектывізацыі.

Паколькі мільёныя масы бядняцка-серадняцкага сялянства, на практыцы пераканаўшыся ў перавагах буйнае гаспадаркі ў земляробстве, магутнай хваляй рушыліся ў калгасы, ламаючы на сваім шляху старыя грамадзкія адносіны, пры якіх развівалася база з драбнейшых індывідуальных сялянскіх гаспадарак, што гадуе капіталістычныя элементы гораду і вёскі; паколькі стварыліся ўмовы

для замены вытворчасці кулацкай гаспадаркі вытворчасцю калгасаў і саўгасаў, і паколькі гэтая замена ажыццяўляецца, палітыка пралетарскай дзяржавы, якая зводзілася раней да абмежавання кулацка-капіталістычных элементаў вёскі, зараз змяняецца на палітыку выкарчоўвання карэнняў капіталізму ў нашай краіне, на палітыку ліквідацыі кулацтва як класы.

Зараз для ўсіх зразумела, што барацьба за суцэльную калектывізацыю зьяўляецца барацьбой батрацкіх, бядняцкіх і сярэдняцкіх мас вёскі за ліквідацыю кулака як класы. Толькі права-апортуністычныя галавацыпы маглі меркаваць, што ў раёнах суцэльнай калектывізацыі кулацкая небяспека ня мае моцы, што кулак, якому „няма куды падацца“, будзе „мірна ўрастаць у сацыялізм“. Няма „добрых“ і „дрэнных“ кулакоў: класавы вораг—заўсёды вораг, ён вядзе і будзе весці сваю барацьбу супроць калектывізацыі да тэй пары, пакуль ня будзе канчаткова і поўнасьцю ліквідаваны.

Мы маем шмат прыкладаў, калі азьвярэўшы кулак адчуваючы сваё знішчэнне як класы, вёў самую бязлітасную адкрытую барацьбу, якая праяўлялася ў шэрагу тэарыстычных актаў—забойстваў, падпалаў, знішчэнні калгаснай маёмасці і г. д. Зараз кулак змяніў сваю палітыку, ён робіць спробы самаліквідацыі шляхам распродажу інвэнтару, забой і распродажу жывёлы, знішчэння насення і інш., а таксама разгарнуў шалёную агітацыю сярод менш сьвядомай часткі сялянства за разбазарванне ім сродкаў вытворчасці сваёй сельскай гаспадаркі. Трэба павесіць самую рашучую барацьбу супроць гэтай выключна шкоднай дзейнасці кулака.

Калі калектывізацыя зьяўляецца мэтадам ліквідацыі кулацтва як класы, дык сродкам гэтай ліквідацыі зьяўляецца раскулачванне. Гэта ня фізічнае знішчэнне кулака, а пазбаўленне яго вытворча-эканамічнай базы, узяцце ў арганізаваным парадку ў кулака ўсіх сродкаў вытворчасці, усёго таго, што ён нарабаваў, нажыў на эксплёатацыі батракоў, бяднякоў і сярэднякоў, і перадача ў агульнае карыстанне калгасам. Уся маёмасць кулакоў павінна быць апісана

і залічана ў непадзельныя капіталы калгасаў. Ні ў якім разе нельга дапусчаць разбазарвання гэтай маёмасці. Кулакі, якія разбазарваюць сваю маёмасць, ці тыя асобы, якія купляюць гэтую маёмасць, павінны падлягаць суровой крымінальнай адказнасці. У раёнах суцэльнай калектывізацыі трэба ў кулакоў канфіскаваць усе сродкі вытворчасці, жылыя і с.-г. будынкі, жывёлу, с.-г. інвэнтар і г. д. Але ні ў якім разе нельга падмяняць палітыку абагульнення ў калгасах канфіскаванай кулацкай маёмасці палітыкай дзялёжкі гэтай маёмасці для асабістага карыстання. Праводзячы ўсе гэтыя меры прыёмствы, адначасова неабходна рашуча ажыццяўляць дырэктывы аб ачыстцы калгасаў ад кулацкіх, нэпманскіх і інш. антысавецкіх элементаў, якія пралезлі ў значную частку калгасаў з мэтай падрыву калгаснага будаўніцтва знутры. Пры выключэнні гэтых элементаў з калгасаў усе іх сродкі вытворчасці, маёмасць, паявыя ўзносы і ўклады пакідаць у калгасах, залічваючы іх у непадзельныя фонды. Ліквідацыя кулацтва як класы,—гэта ня толькі адбіранне ў кулака пры правядзенні суцэльнай калектывізацыі зямлі і сродкаў вытворчасці, а таксама і рашучая барацьба з кулацкім уплывам унутры калгасаў.

Новы статут с.-г. арцелі, зацверджаны НКЗ СССР, кажа, што „безгаспадарчыя і нядбайныя адносіны да абагуленага інвэнтару і жывёлы разглядаюцца арцелью як здрада ў справе калектывізацыі, як практычная дапамога ворагу кулаку“. Сьвядомая цвёрдая калгасная дысцыпліна, барацьба супроць разгільдзяства, хуліганства і шкодніцтва і рашучая ачыстка калгасаў ад кулацка-нэпманскіх элементаў павінны быць супроцьпастаўлены шкодніцкай дзейнасці кулацтва.

Ліквідацыя кулацтва як класы патрабуе тэрміновай працы па хутчэйшай арганізацыі батрацтва і беднаты і поўнага іх уцягнення ў калгасы, а таксама стварэння батрацка-бядняцкіх груп у ва ўсіх калгасах у першым перыядзе існавання, у павялічэнні ўдзельнай вагі і ўплыву батрацтва і беднаты ў кіруючых органах калгасаў. Асноўным зместам працы батрацка-бядняцкіх груп, пад

кіраўніцтвам партыйных ячэек, павінна быць разгортванне масавай работы сярод батрацтва і беднаты, ачыстка калгасаў ад кулацкіх і нэпманскіх элементаў, павялічэнне непадзельных капіталаў калгасаў, у першую чаргу праз абгульненне сродкаў вытворчасці калгаснікаў, арганізацыю працы і яе аплаты ў калгасах і г. д.

Трэба, каб уся найбольш адказнейшая праца ў калгасах ускладвалася на батрацтва і беднату, якія павінны атрымоўваць належную кваліфікацыю, пасылацца ў першую чаргу на розныя курсы і г. д. У час перавыбарчай кампаніі трэба праводзіць працу такім чынам, каб у кіруючыя органы калгасаў уцягнуць магчыма больш батракоў, беднаты і лепшых калгаснікаў-сераднякоў, дабіваючыся ўцягнення ў іх склад ня менш 35 проц. жанчын.

Паколькі ў шэрагу месц імкнуцца да арганізацыі вышэйшых калгасных форм—камун, ня ўлічваючы, наколькі да гэтага падрыхтавана насельніцтва, якое калектывізуецца, трэба, галоўным чынам, дапамагаць арганізацыі с.-г. арцеляў, захоўваючы ўсе правілы па арганізацыі калгасаў, афармляючы ўступленне ў калгас асобных членаў іх асабістымі пісьмовымі заявамі. Пасля афармлення калгасу неабходна абгульваць інвентар і рабочую жывёлу, прыстасоўваючы наяўныя памяшканні, адначасова прыступаючы да арганізацыі машынна-конных станцый. Разам з гэтым трэба абгульваць усю буйную рабочую і прадукцыйную жы-

вёлу і неабходныя кармы, пры гэтым у асобных выпадках, выходзячы з мясцовых умоў (значная адлегласць дастаўкі малака, адсутнасць прыстасаваных памяшканняў і г. д.), згодна пастановы калгасу, магчыма кожнай паасобнай сям'і пакідаць па 1 карове, у часовае карыстанне. Дробная жывёла і птушкі на гэтым этапе калгаснага будаўніцтва не абгульваюцца, за выключэннем племянных і мэтасных свінняў, якія абгульваюцца для арганізацыі спецыяльных племянных рассаднікаў.

Задача ліквідацыі кулацтва як класы павінна быць вырашана беднатай, батрацтвам і серадняцкімі масамі пры самай актыўнай дапамозе рабочай класы і пад кіраўніцтвам партыі. Зараз перад тымі 600 рабочымі, якія накіраваліся з гораду ў вёску, каб дапамагчы бядняцка-серадняцкім масам у іх барацьбе з кулаком за новую буйную сацыялістычную гаспадарку, стаіць абавязак сумесна з батрацка-бядняцка-серадняцкімі калгаснымі масамі вырашыць гэтую вялізарнейшую задачу па ліквідацыі кулацтва як класы.

Зараз ва ўсёй БССР кіпіць жорсткая бойка з апошняй рэшткай капіталізму, выкарчоўваюцца апошнія яго карэньні на вёсцы. Мільёныя масы батрацтва, беднаты і сераднякоў, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі і саветаў, ліквідуюць кулацтва, як класу, ствараюць суцэльныя калгасы-раёны, будуць новую сацыялістычную гаспадарку, новую сацыялістычную бяскласавую грамаду.

Сьмірноў.

Па-баявому разгорнем веснавую сяўбу, замацуем і павялічым дасягненні суцэльнай калектывізацыі БССР.

Рацыянальна арганізуем калгасную вытворчасць. Усе сілы—на ўзмацненне існуючых і ствараемых калгасаў.

ТЭЗІСЫ

да міжнароднага камуністычнага жаночага дня 8 сакавіка.

1. Міжнародны Камуністычны Дзень 8 сакавіка—Дзень міжнароднай салідарнасці працоўных жанчын усяго свету, дзень агляду рэвалюцыйных сіл пралетарак у барацьбе за сусветную пралетарскую рэвалюцыю, за пераможнае будаўніцтва сацыялізму ў краіне саветаў, за выкарчаванне карэньняў капіталізму і канчатковае знішчэнне капіталістычных элементаў у СССР.

8 сакавіка ў гэтым годзе—годзе вялікага пералому, мы праводзім у абставінах вялізарнейшых зрухаў, як унутры нашае краіны—у справе нябачанага размаху сацыялістычнага будаўніцтва, вялікага творчага ўздыму шырачэйшых працоўных мас, так і па-за межамі—у справе нарастання клясавых боек пралетарыяту з буржуазіяй і абвастрэння барацьбы працоўных мас калёній супроць капіталістычнага рабства.

2. У той час, калі краіна саветаў шпаркімі крокамі ідзе наперад па шляху пабудовы сацыялізму, усё больш разрастаецца развал капіталістычнае сістэмы. Аб гэтым яскрава сведчыць эканамічны крызіс у Амерыцы, гэтай дасюль квітнейшай капіталістычнай краіне, крызіс, які пачынае захопліваць і інш. капіталістычныя краіны (Нямеччына, Польшча, Англія і інш.). Аб гэтым яскрава сведчыць нябачаны рост беспрацоўя, які дасягнуў у капіталістычных краінах агромністае лічбы—20 мільёнаў, што (лічучы і сем'і) абракае на голад і фізічнае выраджэнне 80—100 мільёнаў чалавек. Апрача разгортваючагася гаспадарчага крызісу, вялікі ўплыў на рост беспрацоўя аказала капіталістычная рацыяналізацыя, якая выкідае на вуліцу сотні тысяч і мільёнаў рабочых і работніц, адначасова павялічваючы да нячужаных размераў эксплуатацыю тых, якія застаюцца ў вытворчасці, рабочых, паніжаючы і без таго галодную зарплату, павялічваючы рабочы дзень (пры скарачэнні яго—няпоўны рабочы тыдзень у ахопленых крызісам галінах прамысловасці), падмаючы інтэнсіўнасць працы і г. д. У выніку рэзка ўзраслі для пралетарыяту галота і капіталістычны прыгнёт, які асабліва часта адбіваецца на становішчы работніц, якія зьяўляюцца менш арганізаванымі і найбольш эксплуатаемым атрадам рабочае клясы.

3. Той, што прогрэсуе, развал гнілой капіталістычнай стабілізацыі, абвастрэнне гаспадарчага крызісу, цяжкасці для працоўных капіталістычнае рацыяналізацыі, вялізарны рост беспрацоўя, той што моцна рэвалюцыянізуе ўплыў пераможнага сацыялістычнага будаўніцтва, у СССР, беззаветная рэвалюцыйная барацьба братаўскіх кампартый—усё гэта выклікае вялізны ўздых рабочага руху на Захадзе, які ўсё больш і больш пераходзіць да вышэйшых форм клясавай барацьбы. Ад эканамічных стачак, пралетарыят пераходзіць да палітычных забастовак, вулічных дэманстрацый, да ўзброеных сутычак з капіталізмам. Рабо-

чыя і работніцы выходзяць на вуліцу, каб змагацца ўжо не з паасобнымі капіталістамі, а з капіталістычнаю дзяржаваю за савецкую сацыялістычную рэспубліку. Кожны новы дзень прыносіць звесткі аб такіх дэманстрацыях, забастовках і ўзброеных сутычках у Нямеччыне, Польшчы, Італіі і інш. краінах.

Дзень 6 сакавіка абвешчаны Камуністычным Інтэрнацыяналам днём сумеснай барацьбы рабочых і беспрацоўных супроць беспрацоўя.

6 і 8 сакавіка рабочыя і работніцы капіталістычных краін сумесна з працоўнымі савецкага саюзу будуць дэманстраваць супроць эксплуатацыі і паднявольнення жанчыны-пралетаркі капіталам, за падвышэнне заробтнай платы, за 8-мігадзінны рабочы дзень, супроць беспрацоўя, за адзіны рэвалюцыйны фронт беспрацоўных і рабочых з вытворчасці.

4. На базе ўздыму рабочага руху растуць сілы Камуністычнага Інтэрнацыяналу, усё новыя арміі рабочых і работніц, якія ўпэўніліся ў здрадніцтве сацыял-фашыстых, пераходзяць пад сцяг Камуністычных партый. Пашыраецца рэвалюцыйны рух працоўных, прыгнечаных у калёніях (Індыя, Кітай і інш.).

На працягу доўгіх гадоў сацыял-дэмакратыя буржуазных краін стрымлівала рэвалюцыйны рух пралетарыяту. Зараз яна, выконваючы клясавы загад буржуазіі, са зброяй у руках падаўляе рэвалюцыйны рух унутры краіны і ў калёніях. Бязьлітасная барацьба з сацыял-фашыстамі за масы,—галоўнейшая задача ў сучасны момант.

5. 6 і 8 сакавіка, работніцы і ўсе працоўныя жанчыны разам з усімі працоўнымі будуць дэманстраваць супроць падрыхтоўкі да новых імперыялістычных боек і да нападу на Савецкі Саюз, за абарону СССР—бацькаўшчыны рабочых і прыгнечаных нацыяў усяго свету.

Поспехі сацыялістычнага будаўніцтва ў Савецкім Саюзе выклікаюць шалёную кампанію хлусні на краіну Саветаў з боку імперыялістых і іх служак—сацыял-фашыстых, што зьяўляецца паказчыкам падрыхтоўкі да нападу на СССР. Канфлікт на КУ чыгуны зьяўляецца сыгналазучай перасцярогай для працоўных усяго свету. Усё гэта патрабуе асаблівай пільнасці працоўных жанчын па пытаннях абароны краіны.

Масамі ўцягнем працоўных жанчын у рады ТСА-АВІАХІМУ.

Працоўныя жанчыны павінны ўзмацніць сваю вайсковую падрыхтоўку, навучаючыся ў розных вайсковых гуртках.

6. Работніцы і сялянкі сумесна з усімі працоўнымі савецкае краіны павінны заўсёды памятаць тыя вялікія задачы, якія стаяць перад імі ў барацьбе міжнароднага пралетарыяту за камунізм.

Вялікая адказнасць ляжыць на працоўных першае ў свеце краіны пралетарскае дыктатуры, бо яна зьяўляецца першым атрадам

сусветнай пралетарскай рэвалюцыі. Свае пралетарскія абавязкі работніцы і працоўныя сялянкі Саветаў Саюза цалкам выконваюць, актыўна змагаючыся за ажыццяўленне пяцігодкі, за шпаркі тэмп індустрыялізацыі і каляктывізацыі краіны, выкарчоўваючы з карэннямі рэшткі капіталізму ў краіне, змагаючыся за ліквідацыю кулацтва, як класы.

7. Першы год выканання пяцігодкі яскрава сведчыць, што пяцігадовы плян развіцця народнае гаспадаркі мы зможам выканаць у чатыры гады. На гэтай галоўнай задачы павінна быць згуртавана ўвага шырокіх мас работніц, батрачак, калгасніц, бядняцка-серадняцкіх жанчын вёскі.

Дзень 8 сакавіка павінен накіраваць энэргію і волю работніц на паспяховае выкананне праімпланаў шляхам шырокае самакрытыкі, павёўшы рашучую барацьбу супроць страт у вытворчасці, прагулаў, за палепшанне якасці прадукцыі, зніжэнне сабекошту, узняццё кваліфікацыі работніц. 8 сакавіка работніцы з усёю сілаю возьмуцца за арганізацыю ударных брыгад, за пагалоўнае ўцягненне ўсіх работніц у сацыялістычнае спарорніцтва. Пацярпыць утварэнне новых ударных цэхаў, заводаў, фабрык—наш лёзунг 8 сакавіка. Праз уздым вытворчасці работніцы, мы садзейнічаем хутчэйшай каляктывізацыі вёскі. Вопыт арганізаванага пралетарыята ў вытворчасці работніцы, якія ўдзельнічаюць у каляктывізацыі, перанесуць у справу сацыялістычнае перабудовы вёскі.

8. На грунце развіцця індустрыялізацыі шпарка разгарнуўся калгасны рух на вёсцы, які ахапіў асноўныя бядняцка-серадняцкія масы сялянства. Мы маем усе падставы, для таго, каб правесці каляктывізацыю Беларусі ў самы кароткі тэрмін. Калгасны рух адбываецца ва ўмовах абвостранай класавай барацьбы. Развіццё народнае гаспадаркі, суцэльная каляктывізацыя склалі ўмовы для таго, каб кулацкую вытворчасць на вёсцы ня толькі змяніць, а ў некалькі разоў перакрыць вытворчасцю калгасаў і савгасаў.

Ад палітыкі абмежавання кулака партыя перайшла да палітыкі ліквідацыі кулацтва як класы, на падставе суцэльнай каляктывізацыі.

Раскулачванне кулака на падставе суцэльнай каляктывізацыі, згуртаванне батрацка-бядняцкіх і серадняцкіх мас сялянства для рашучай ліквідацыі кулацтва, як класы зьяўляецца асноўнай нашай задачай. На гэта мы павінны зараз мабілізаваць усю актыўнасць працоўных жанчын вёскі. Перадавая частка працоўных жанчын, дэлегаткі, калгасніцы, батрачкі і жаночыя актыўныя павінны даць рашучы адпор усякім спробам кулацтва агіднай хлуснёй скарыстаць няпісьменнасць і несьведомасць адстае часткі бяднячак і сераднячак у метах пераходзі каляктывізацыі. Лепшай адзнакай 8 сакавіка будзе масавае ўступленне батрачак і бядняцка-серадняцкіх мас жанчын у калгасы.

9. Паспяховае правядзенне пасеўнае кампаніі, масавая арганізацыя новых калгасаў—наш лёзунг 8 сакавіка на вёсцы.

Увага працоўных жанчын павінна быць накіравана на поўнае правядзенне мерапрыем-

стваў па абагульненні насення, яго ачыстцы і стварэнні насенных фондаў. Калгасніцы павінны яскрава ўявіць свае задачы ў справе замяшчэння і ўзняцця гаспадаркі калгасаў шляхам поўнага абагульнення ў першую чаргу рабочай і буйной прадукцыйнай жывёлы і сродкаў вытворчасці, уступлення ў калгасы бядняцка-серадняцкіх гаспадарак з усёю маемасцю.

Зараз адным з галоўных пытанняў калгаснага будаўніцтва зьяўляецца арганізацыя вытворчасці і падвышэнне таварнасці калгасаў,—правільная арганізацыя працы ў калгасах. У гэтай справе вялікую ролю займае жанчына-калгасніца, ад якой у значнай меры залежыць развіццё і падвышэнне якасці прадукцыі ў цэлым радзе галін калгаснай гаспадаркі. Таму правільная арганізацыя працы, у прыватнасці жаночай, у калгасах павінна стаць у цэнтры ўвагі.

8 сакавіка павінен зрабіць зрух ў справе арганізацыі жаночае працы ў вытворчасці калгасаў, што дапаможа пераходу на вышэйшую ступень гаспадаркі калгасаў.

8 сакавіка павінен стаць пачаткам разгортвання сацыялістычнага спарорніцтва па ўдзелу калгасніц і працоўных сялян у арганізацыі калгасаў, пасеўнае кампаніі, падвышэнні вытворчасці калгаснае гаспадаркі.

10. Суцэльная каляктывізацыя і звязанае з гэтым ажыццяўленне палітыкі знішчэння кулака, як класы, патрабуе ўзмацнення саветаў, як органаў пралетарскае дыктатуры, замяшчэння ў іх батрацка-бядняцкага ядра і ачысткі саветаў ад кулацкіх і інш. варажых элементаў. Гэта патрабуе актыўнага ўдзелу батрачак, бядняцка-серадняцкіх мас жанчын у перавыбарах і ў практычнай рабоце груп беднаты пры саветах і інш. арганізацыях на вёсцы (калгасы, кааперацыя, КСУ). Патрэбна да веснавой сяўбы ўцягнуць у калгасы ўсіх батрачак.

11. Значна ўзрасла актыўнасць, класавая свядомасць і ўдзел жанчын у саветкім і гаспадарчым будаўніцтве і ў грамадскім жыцці. Аб гэтым сведчыць рост колькасці жанчын у вытворчасці і на кіруючай рабоце. У прамысловасці мы маем за гэты год рост ліку работніц (па цэнзавой прамысловасці) з 34 проц. да 40 проц. да ўсяе рабочае сілы. Жанчын у розных выбарных арганізацыях мы маем: у саветах 9.304, у кааперацыі—11.839, у кіруючых органах калгасаў—522, у прафсаюзных—9.939.

Вывучана на кіруючую адказную работу: старшынямі сельсаветаў і месцічковых саветаў—122 жанчыны, старшынямі і намесніцамі РВК—5, на платную прафесійную работу—105, дырэктарамі і намесніцамі дырэктароў фабрык—6 чалавек.

Бурны рост народнае гаспадаркі патрабуе значнае падрыхтоўкі кіруючых кадраў, спецыялістаў і кваліфікаваных рабочых да прамысловасці і сельскае гаспадаркі.

Палітыка партыі накіравана на тое, каб павялічыць кадр спецыялістаў з рабочых і работніц, батрачак, калгасніц, для напаўнення кадраў і замены тых спецыялістаў, якія пера-

шкаджаюць паспяховаму выкананню пяці годкі.

У розных навучальных установах жанчын навучаецца: у ВНУ—915 ч., Рабфаках—285, Тэхнікумах—2.284, прафшколах—1.249, школах ФЗВ—155. Але-ж гэта яшчэ недастаткова. Таму Цэнтральны Камітэт КП(б)Б вынес спецыяльнае рашэнне аб падрыхтоўцы кадраў і ў прыватнасці аб палепшанні работы па ўзьянцці кваліфікацыі работніц і пасылцы іх на вучобу. Гэта магчыма выканаць толькі тады, калі масы працоўных жанчын уразумеюць важнасць падвышэння сваёй кваліфікацыі і агульнай пісьменнасці. Для хутчэйшай падрыхтоўкі рабочых, работніц, батрачак і калгасніц на вылучэнне, зараз створан рад курсаў (вылучэнцаў, калгаснікаў, кааперацыйных, прафесійных і інш.).

12. Посьпехі сацыялістычнага будаўніцтва неразрыўна звязаны з узняццём матэрыяльнага і культурнага ўзроўню працоўных мас. Стварэнне вытворчых камун рабочых і работніц на прадпрыемствах, калектывізацыя сельскае гаспадаркі, ствараюць умовы для хутчэйшай перабудовы быту на калектывных падставах, удзел працоўных жанчын у прамысловасці і вытворчасці саўгасаў і калгасаў, які ўсё павялічваецца, патрабуе хутчэйшага разьвіцця працоўнае жанчыны ад яе не прадукцыйнай працы ў індывідуальна-хатняй гаспадарцы і пабудовы бытавых устаноў на грамадзкіх пачатках.

3 году ў год дзяржава павялічвае сродкі на ахову мацярынства і младзенства і дашкольнае выхаванне. У 1929-30 г. на гэтую справу адпушчана каля 950.000 руб. Ясель, пляцовак, і дзіцячых садоў будзе ў 1930 г.—1.095. Грамадзкімі ўстановамі (кааперацыя, жакты і інш.) адпушчана 900.000 руб.; пляцовак, ясель і дзіцячых садоў грамадзкімі арганізацыямі будзе арганізавана 698 (лічбы няпоўныя).

Ня гледзячы на паступовы рост бытавых устаноў колькасць іх не задавальняе нашых запатрабаванняў. 8 сакавіка актыўнасць работніц, жонак рабочых і калгасніц трэба ма-

білізаваць на адшуканне грамадзкіх сродкаў прафсаюзаў, жактаў, кааперацыі, калгасаў і самога насельніцтва для стварэння ясель, дзіцячых садоў, пляцовак, грамадзкага харчавання, пральняў і інш.

13. Дзень 8 сакавіка павінен замацаваць інтэрнацыянальную сувязь працоўных жанчын. Работніцы, батрачкі, працоўныя жанчыны павінны даць рашучы адпор спробам клясавага ворага ўнесці нацыянальную рознь у шэрагі працоўных. Кулак, нэпман, якой-бы ён ня быў нацыянальнасці, заўсёды закляты вораг працоўных усіх нацыянальнасцяў. Таму, бязлітасна змагаючыся з антысэмітызмам, шовінізмам усіх колераў, і асабліва з нацыяналізмам, мы б'ём клясавага ворага. Ва ўмовах Беларусі, дзе пераважная частка—сялянства, правядзенне беларусізацыі зьяўляецца важнейшай задачай у справе ўзмацнення кіруючай ролі пралетарыяту ў адносінах да сялянства і ўзмацнення дыктатуры пралетарыяту. Праводзячы беларусізацыю, партыя ў той жа час забяспечвае разьвіццё пралетарскай культуры нацыянальных меншасцяў.

14. Посьпехі, якія дасягнула наша краіна ў справе ўздыму народнае гаспадаркі і культурнага будаўніцтва, здабыты толькі дзякуючы няўхільнаму правядзенню генэральнай лініі бальшавіцкае партыі, толькі дзякуючы яе сталёвай згуртаванасці ў барацьбе з усялякімі ўхіламі як у тэорыі, так і на практыцы і асабліва правым, як найбольш небяспечным у часны момант.

Для далейшага пераможнага будаўніцтва сацыялізму, перамагання цяжкасцяў, якія маюцца на нашым шляху, партыя кліча ў свае шэрагі перадавых рабочых і работніц, батрачак, калгасніц, бяднячак.

Ленінскі заклік даў партыі калёну новых барацьбітоў. 8 сакавіка перадавыя работніцы-ударніцы, батрачкі і бяднячкі—застрэльшчыцы калектывізацыі—у рады Ленінскай партыі!

Аддзел агітацыі і масавай прапаганды ЦК КП(б)Б.

Работніца, батрачка і працоўная сялянка—на барацьбу за суцэльную калектывізацыю, за ліквідацыю кулацтва як клясы!

Павялічым удзел працоўных жанчын у будаўніцтве—уцягнем больш работніц, батрачак і бяднячак у саветы!

Бытавыя камісіі—арганізатары сацыялістычнай перабудовы працы і быту працоўных жанчын.

Для таго, каб шырока разгарнуць работу саветаў у галіне палепшання працы і быту працоўных жанчын, каб хутчэй накіраваць ініцыятыву і творчую энэргію саміх жанчын-работніц, батрачак, бяднячак і сераднячак-сялянак на будаўніцтва новых грамадзка-культурных форм быту і выкананьне вялікіх задач сацыялістычнай рэканструкцыі, якія ажыццяўляюцца ў сучасны момант савецкай уладай пад кіраўніцтвам камуністычнае партыі,— у мінулым годзе Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР выдаў закон (апублікаваны ў газэце „Сав. Беларусь“ № 138 за 20-VI-29 г.) аб арганізацыі пры ўсіх без выключэння саветах і выканаўчых камітэтах камісій (сэкцый) па палепшанню працы і быту працоўных жанчын.

Гэты закон трэба было як найшырэй папулярызаваць сярод працоўных жанчын, каб кожная з іх добра ведала пра бытавыя камісіі, іх задачы і ролю, якую бытавыя камісіі павінны адыграць па разьнявольленьню працоўных жанчын, па ўнядрэньні новага быту і г. д.

Як аднесьліся саветы да гэтага важнейшага закону? Нават самая арганізацыя бытавых камісій праведзена яшчэ ня ўсюды, а там, дзе яны арганізаваны, вельмі мала цікавілася дапамогай і наладжваньнем іх работы і яшчэ горш абстаіць справа з падвядзеньнем матар'яльнай базы пад бытавыя камісіі.

Стварэньнем матар'яльнай базы, адшуканьнем сродкаў для бытавых камісій трэба безадкладна і сур'ёзна заняцца, шляхам перадачы ім некаторых грашовых сум ад самаабкладаньня і іншых прыбытковых крыніц. Няма чаго і гаварыць, што пры ўсіх саветах, згодна закону, павінны быць арганізаваны бытавыя камісіі і тыя саветы, што гэтай урадавай пастановай ня выканалі, павінны быць прыцягнуты да адказнасьці.

Жыццёвыя ўмовы сёньнешняга дня ставяць перад бытавымі камісіямі вялікія задачы—перабудаваць стары быт працоўных жанчын на сацыялістычны новы лад сучаснасьці, увязваючы сваю практычную работу па выкананьні гэтых задач з усімі мерапрыемствамі, якія зараз

праводзяцца з мэтай паскарэньня тэмпаў пабудовы сацыялізму, як індустрыялізацыя краіны, калектывізацыя бяднячак-сераднячкіх гаспадарак і ліквідацыя кулацтва як клясы, перавыбары саветаў, веснавая с-г. кампанія, кампанія за выкананьне прамфінпляну і г. д. і г. д.

На выкананьні вышэйадзначаных задач максымальна павінна быць мабілізавана ўвага як саветаў і выканкомаў, гэтак сама і ўсіх працоўных мас гораду і вёскі, у прыватнасьці, працоўных жанчын у дзень сьвяткаваньня 8 сакавіка—Міжнароднага Камуністычнага Жаночага Дню—з тым, каб справа ўключэньня ўсяе масы працоўных жанчын у шэрагі актыўных барацьбітоў за сацыялізм і яго будаўнікоў сапраўды зрабілася не эпیزодам, не кампаніяй, а непадзельнай арганічнай часткай работы саветаў і выканкомаў, прасякаючай усе галіны іх дзейнасьці. Бытавыя камісіі, праз якія ў першую чаргу на саветы і выканкомы кладзецца выпаўненьне гэтых задач, павінны быць забясьпечаны з боку ўсіх саветаў, выканкомаў і ўстановаў, паўнейшай увагай і падтрыманьнем.

Ніводнага дня нельга цяпець, каб у нас былі яшчэ саветы, дзе не арганізаваны бытавыя камісіі. У зьвязку з Міжнародным Камуністычным днём і праходзячай справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кампаніяй саветаў, трэба ажывіць і праверыць работу існуючых бытавых камісій, забясьпечыць іх матар'яльнай базай і поўным ходам разгарнуць іх працу.

Пры стварэньні адпаведных умоў і дастатковай увазе да бытавых камісій, а так яно павінна быць, бытавыя камісіі зробіцца сапраўдным вялікім памочнікам у практычным штодзённым ажыццяўленьні тых вялізарных задач, што хуткімі крокамі цераз надзвычайнае напружаньне энэргіі ўсіх працоўных і самую жорсткую клясавую барацьбу вядуць нас да сацыялістычнай бясклясавай грамады, у якой канчаткова зьнішчаецца дагэтуль яшчэ ня выжытая цяжкая спадчына шматвяковага мінулага—фактычная няроўнасьць працоўнай жанчыны ў агульнай сям'і працоўных. Ц. Вінаградаў.

Вучот і інфармацыя ў акрвыканкомах па масавай рабоце саветаў.

Рэарганізацыя сельскае гаспадаркі на аснове яе калектывізацыі і рашучае выкарчоўвання капіталістычных элементаў на вёсцы патрабуе ад нізавых ячэек савецкай сістэмы—сельскіх і месчакровых саветаў—надзвычайнай вытрыманасці ў правядзенні цвёрдай клясавай лініі, патрабуе напружанай работы, арганізацыі і падтрымання дзейнасці саветаў з боку батрацка-бядняцкіх і сярэдняцкіх мас вёскі.

Калі сельскі ці месчакровы савет здолее ў работу савета ўцягнуць гэтыя працоўныя масы, калі яны (масы) праз удзел у камісіях, праз удзел на пленумах і прэзідыумах савету, будуць дапамагаць яму ў рабоце, калі ў сельскім ці ў месчакровым савеце будзе добра пастаўлена масавая работа—савет з пастаўленымі перад ім задачамі справіцца.

Задача непасрэднай дапамогі саветам, іх інструктаванне і палепшанне арганізацыі на масавай работы ў акругах—ускладзена на арганізацыйна-інструктарскія часткі акрвыканкомаў.

Аднак, колькасны склад работнікаў гэтых частак настолькі малы, што значнае непасрэднае дапамогі саветам у галіне пастаноўкі масавай работы—інструктарскія часткі АВК аказаць ня могуць—і вывучаць гэтую работу непасрэдна ў саветах ізноў такі інструктарскі апарат АВК ня мае магчымасці, бо абследаванне некалькіх (10-15) саветаў у акрузе яшчэ ня можа быць падставай для высьвятлення пастаноўкі масавай работы ва ўсіх саветах акругі.

Між тым дапамагаць саветам у іх масавай рабоце, выпраўляць памылкі, накіроўваць дзейнасць па належным рэчышчы, у поўнай меры магчыма толькі тады, калі акрвыканком ведае, як пастаўлена масавая работа ў кожным раёне, кожным гарсавеце, стала сочыць за гэтай галінай дзейнасці саветаў і сваячасова рэагуе на паслабленне масавай работы ў тым ці іншым раёне, гарсавеце.

Акрвыканкомы маюць магчымасць вывучаць пастаноўку масавае работы

саветаў ня толькі праз непасрэднае абследаванне саветаў, але і праз распрацоўку тых матар'ялаў, якія паступаюць ад Райвыканкомаў і гарсаветаў. Аднак гэтай справе не звярочваюць патрэбнае ўвагі, чаму Арг'аддзел ЦВК БССР прымушан пісаць у АВК дзесяткі напамінкаў, каб атрымаць адказ на пытанне, якое патрабуе збірання матар'ялаў і іх прапрацоўкі ў АВК (вылучэнства, работа сярод жанчын і г. д.).

Па Магілёўскай акрузе некаторымі РВК на працягу паўгода не заслухоўваліся даклады сельсаветаў; АВК аб гэтым ня ведаў (бо пратаколы райвыканкомаў не вывучаліся) і сваячасова не рэагаваў. Райвыканкомы зусім не завастралі ўвагі саветаў на залучэнне камісій у работу па правядзенню розных кампаній—АВК ізноў на гэта не рэагаваў, бо паступаючыя матар'ялы з РВК і гарсаветаў не распрацоўваліся, а ў выніку—паслабленне работы камісій сельскіх і месчакровых саветаў і сэкцый гарадзкіх саветаў.

У акрвыканкомах ёсць штатная адзінка—інфарматар, які і павінен займацца справай распрацоўкі і суміравання розных матар'ялаў, але неяк да гэтага часу вучот і інфармацыя ў Акрвыканкомах не занялі належнага ім месца, інфарматары скарыстоўваюцца як пратакалісты, нагружаюцца справамі аб „лішэнцах“, альбо якою небудзь іншаю работаю, а ўся работа па вучоту і інфармацыі абмяжоўваецца выкананнем даручэнняў Арг'Аддзелу ЦВК БССР (да рэчы сказаць—і то заўсёды з спазьненнем).

Адным словам—вучот і інфармацыя ў акрвыканкомах з'яўляюцца „ўдарнымі“: трэба якія-небудзь веды—ну і „пашла пісаць губэрнія“—пасыпаліся цыркуляры, тэлеграмы, тэлефонаграмы, напамінкі і пагрозы ў аддзелы і райвыканкомы; што-колечы наскрабца, напішацца адказ—і з плеч далоў,—ізноў супакой да наступнага задання.

Не гаворачы ўжо аб тым, што карысці ад такой пастаноўкі справы вучоту і інфармацыі вельмі мала—спыняюся

на тых момантах, якія, па маёй думцы, павінны быць асноўнымі ў рабоце па вучоту і інфармацыі ў акрвыканкомах.

Першае—сваячасовае прадстаўленне справаздач і іншых інфармацыйных матар'ялаў саветаў і райвыканкамаў ў Акрвыканком, а Акрвыканкомамі з свайго боку ў АргАддзел ЦВК.

Несваячасовае прадстаўленне матар'ялаў—адна з зямых, якіх да гэтага часу ня жывых, хвароб савецкага апарату. Гэтая неакуратнасць, расхлябанасць выклікае непатрэбную цеганіну, выклікае непатрэбныя выдаткі і ў выніку,—прысланыя з спазненнем матар'ялы—трацяць сваю каштоўнасць—(бо здараецца, што „спазненне“ расцягваецца на паўгода і больш).

Другое—нельга глядзець на вучот і інфармацыю ў Акрвыканкомах як на механічнае складанне лічбаў па справаздачах райвыканкомаў і саветаў, а на інфарматараў—як на архіварыусаў, толькі збіраючых і захоўваючых розныя сводкі па арганізацыйна-масавай і іншых галінах дзейнасці выканкомаў і саветаў, ды займаючыхся фізкультурай на лічылніках (счетах).

У інструктарскія часткі акрвыканкомаў паступае шмат розных матар'ялаў, менавіта: праколы райвыканкомаў, гарсаветаў і некаторых сельскіх і месцачковых саветаў, вывады па абследаваннях выканкомаў і саветаў інструктарамі АВК, справаздачы аб арганізацыйна-масавай рабоце і інш., сводкі аб правядзенні па акрузе розных кампаній і г. д.

Гэтыя матар'ялы адлюстроўваюць у сабе даволі поўна розныя галіны дзейнасці саветаў і выканкомаў. Дасканалае, усебаковае і сістэматычнае вивучэнне гэтых матар'ялаў і аналіз розных лічбовых даных, як па арганізацыйна-масавай, так і гаспадарчай дзейнасці саветаў і выканкомаў—бязумоўна давалі б Акрвыканкомам магчымасць заўсёды ведаць аб становішчы арганізацыйна-масавай работы ў акрузе і слабых яе частках.

Трэцяе—патрэбна сваячасовае суміраванне ўсіх гэтых матар'ялаў, прапрацоўка вывадаў (за тры м-цы работы, за

паўгода) усёй інструктарскай часткаю АВК, *сваячасовае рэагаванне* на ўсе заўважаныя (у даным перыядзе) памылкі і недахопы арганізацыйна-масавай работы саветаў і выпрацоўка канкрэтных паказанняў па палепшанню тых ці іншых вучасткаў гэтае работы.

Затым асобным пытаннем з'яўляецца спосаб распрацоўкі матар'ялаў. З матар'ялаў неабходна выбіраць найбольш каштоўнае, найбольш яскравае, характарызуючае жыццёвыя пытанні бягучага часу, выяўляючае ўсе адмоўнае.

Гэта вымагае ад работніка, які займаецца распрацоўкаю матар'ялаў, адпаведнага палітычнага і агульнага развіцця, знаёмства з савецкаю работаю. (Да гэтага часу работа інфарматара расценьвалася ніжэй работы тэхсакратара).

Некалькі слоў аб якасці інфармацыйных матар'ялаў. У прыватнасці аб справаздачах райвыканкомаў. Складаюцца гэтыя справаздачы (аб арганізацыйна-масавай рабоце) няўважліва. Напрыклад, па справаздачы Клімавіцкага РВК пасаджэнняў пленумаў і прэзідыумаў саветаў адбылося больш, чым прысутнічала на іх (пасаджэннях) членаў саветаў і адлегласць сельсаветаў ад цэнтра раёна механічна складзена, і ў справаздачы гэтага-ж РВК паказана, што „адлегласць саветаў ад цэнтра раёна 268 кілёметраў“ і г. д.). Усё гэта, вядома, драбніцы, але яны характарызуюць адносіны да складання інфармацыйных матар'ялаў, а тымі матар'яламі, якія гроша ломанага няваргы—няма карысці займацца і дарэмна траціць час.

Практыка работы вопытна-паказальнай—Віцебскай акругі—трэба думаць, будзе перанесена і ў астатнія акругі. У сувязі з гэтым узмацненне кіруючай ролі акрвыканкомаў вымагае больш адказнасці і лепшага зместу работы арганізацыйна-інструктарскіх частак АВК і, у прыватнасці, палепшання пастаўкі справы вучота і інфармацыі.

Вучот і інфармацыя павінны заняць у акрвыканкомах належнае ім месца.

А. Д.

✓ ЯК ПРАХОДЗЯЦЬ ПЕРАВЫБАРЫ САВЕТАЎ.

Ужо прайшла палова тэрміну справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кампаніі саветаў. Аднак, на мясцох значна позняцца з разгортваннем мерапрыемстваў па кампаніі і яшчэ больш дрэнна інфармуюць цэнтр, што не дае магчымасці сваячасна заўважыць прарывы на паасобных вучастках і зрабіць захад для іх ліквідацыі. А прарывы ёсць у шэрагу месц, як відаць ужо з адрывачных матар'ялаў аб папярэдняй падрыхтоўчай рабоце.

Паводле вестак, што зараз маюцца ў Цэнтральнай Выбарчай Камісіі, датэрміновымі перавыбарамі ахопліваецца большасць—1287, або 87,4 проц. агульнага ліку (1473) саветаў, што маецца ў БССР.

Гэта значыць, што мы маем колькасць амаль поўную перавыбарчую кампанію, тым больш, што ў шэрагу раёнаў, а на Менскай акрузе нават і ва ўсіх раёнах, адбудуцца і Раённыя Зьезды Саветаў.

Улічваючы ўсю вялізарную палітычную важнасць гэтай кампаніі, якая супадае і праводзіцца ў непасрэднай сувязі з суцэльнай каляктывізацыяй і, звязанай з апошняй, ліквідацыяй кулацтва як класы; улічваючы, што тэрміны кампаніі максымальна сьціснуты, каб узгалоўіць веснавую сяўбу, наперададні якое мы стаімо, ужо новымі, такімі, што стаяць на поўнай вышыні сваіх задач, саветамі,—улічваючы ўсе гэтае, неабходна злучэнне выключнай ударнасці тэмпаў правядзення кампаніі з найдасканалейшай яе арганізацыяй.

Паміж тым, у шэрагу месц мы маем тут недапушчальную маруднасць.

Ня будзем паўтараць таго, аб чым ужо пісалася ў друку. Вось характэрныя прыклады.

У Бабруйскай акрузе на 18 лютага нават арганізацыя сельскіх выбарчых камісій была яшчэ скончана толькі ў 3-х раёнах, а ў Полацкай—да арганізацыі сельвыбаркомаў толькі прыступілі з 15-17 лютага.

Член Магілёўскага Гарсавету з Глухаўскага с-савету, Быхаўскага раёну (Магілёўшчына) яшчэ 20 лютага пісаў, што ў с-савеце насельніцтва нават ня ведае, што будзе кампанія і ніхто нічога ня робіць.

Бешанковіцкі райвыканком (Віцебшчына) толькі 15 лютага паставіў пытанне аб справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кампаніі і паставіў распачаць кампанію 25 лютага, а Шклоўскі РВК (Магілёўшчына) распачынае кампанію яшчэ пазней—з 1 сакавіка. Журавіцкі РВК толькі на 20-ІІ назначыў зацверджанне плянаў кампаніі і складу сельвыбаркомаў. Таксама і з формай выбарчай справаздачнасці і рассылкай усялякіх іншых матар'ялаў мясцом. Бабруйскі, Магілёўскі і Полацкі АВК толькі 15—18 лютага прыступілі да гэтае справы.

Побач з гэтым у іншых мясцох, дзе да кампаніі прыступілі параўнаўча „сваячасова“, падрыхтоўка кампаніі і складанне яе плянаў праведзена з такою сьпешкаю, што забыліся аб шэрагу такіх „дробязяў“, як, напрыклад, правядзенне папярэдняй работы сярод жанчын і нацменшасцяў нават сярод беднаты (паведамленне Аршанскага АВК), уключэнне ў пляны кампаніі і прыцягненне да ўдзелу ў ёй прафэсійных і іншых грамадскіх арганізацый. У Багушэўскім раёне кампанія ўжо пачалася, а РВК яшчэ нямае календарнага пляну. У Аршанскім раёне плян ужо сарваны.

Гомельскі АВК даў дырэктыву:—„Аднавіць працу выбарчых камісій“, а каб праверыць і пераглядзець іх склад—і не падумаў, а як прыйшла пара пачынаць кампанію,—аказалася, што падрыхтоўка яшчэ не праведзена. Гомельскі АВК замест таго, каб хутчэй наладзіць справу, просіць у ЦВК па тэлеграфу адтэрміноўку да 1 красавіка. У шэрагу месц не вядзецца ніякай работы па падрыхтоўцы і падбору кандыдатур у новыя саветы і замест адклікаемых.

Аб падачы раёнам асноўных пачаткаў наказу будучаму складу саветаў, наколькі можна судзіць з наяўных вестак, па-клапаціліся толькі ў Віцебскай акрузе.

Заўважаны выпадкі агіднейшых перагібаў пры пазбаўленьні выбарчых правоў. Напрыклад, ёсць выпадкі пазбаўлення выбарчых правоў беднякоў і сярэднякоў, што не зразумелі яшчэ неабходнасці калектывізацыі і не хацелі ўступаць у калгас. Ёсць выпадак пазбаўлення выбарчых правоў батрака-

пастуха, які з прычыны сваёй хворасці (і дагэтуль яшчэ ляжыць у больніцы), перадаў сваю працу на тых-жа ўмовах, што працаваў і сам, іншаму (Бягомльскі раён).

Пры агульным разбуйненні выбарчых вучасткаў, некаторыя раёны ўсё-ж зрабілі нават крок назад у параўнанні з мінулай кампаніяй, ня толькі не разбуйніўшы, але яшчэ больш узбуйніўшы выбарчыя вучасткі. Напрыклад, у Бялыніцкім і Клімавіцкім раёнах ня рэдка можна сустрэць вучасткі, што яднаюць 600 і больш чалавек, маюцца нават выпадак, калі на вучастак прыпадае 1200 чалавек; ну, а памяшканняў адпаведных, зразумела, няма і наперад можна сказаць, наколькі ўдала там пройдзе кампанія, калі памылкі ня будуць сваячасна выпраўлены.

Адным з станоўчых бакоў гэтай кампаніі зьяўляецца шырокая дапамога мясцом пасылкай адказных працаўнікоў і рабочых брыгад з гораду. Перш за ўсе для дапамогі і ўдзелу ў правядзенні кампаніі прыцягваюцца ўсе тыя кадры (а іх даволі многа), што ўжо раней працуюць у вёсцы па калектывізацыі, загатоўках, веснавой сяўбе і г. д.

Апрача таго, у звязку з справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кампаніяй, накіроўваецца дадаткова шэраг працаўнікоў. Аршаншчына, напрыклад, паслала 14 рабочых брыгад па 3 чалавекі ў кожнай і 30 работнікаў акруговых устаноў. У Віцебшчыне ўжо падабрана 50 рабочых для пасылкі на сталую працу ў саветах. Гомельшчына пасылае на вёску 45 рабочых для сталай працы ў саветах і яшчэ 30 рабочых на час кампаніі. У Магілёўшчыне накіравана дадаткова на перавыбары ў вёску 100 рабочых па лініі АСПС, 30 дэпутатаў гарсавету, 16 чалавек па лініі АК ЛКСМБ, і 18 прысланых з Менску камвузаўцаў. На Мазыршчыне Калінкавіцкі гарсавет вылучыў на вёску 31 дэпутата і накіраваў 15 рабочых брыгад. Менская акруговая выбарчая камісія камандыравала па прадстаўніку ў кожны раён; з Менску-ж накіравана 40 рабочых-дэпутатаў гарсавету на сталую працу і 25 чалавек на час кампаніі.

Калі зьвернемся да гарадзкіх саветаў, дзе таксама павінна быць праведзена

справаздачна-праверачная кампанія, то там, у шэрагу гарсаветаў (асабліва раённых), праца разгортваецца яшчэ больш марудна.

Прэзыдыум Рагачэўскага гарсавету толькі 17 лютага ўпяршыню паставіў пытаньне аб справаздачна-праверачнай кампаніі і чамусьці рашыў на гэты раз абвясчаць выбаршчыкаў бяз позваў.

Рэчыцкі гарсавет таксама толькі 17 лютага ўспомніў, што трэба праводзіць справаздачна-праверачную кампанію і вынес пастанову, якая мусіць так і застацца адзіным клясычным прыкладам недаацэнкі і бюрократызацыі важнейшай палітычнай кампаніі. Вось гэтая пастанова: „лічыць неабходным даізбраць 9 дэпутатаў замест выбыўшых і 11—замест тых, якія падлягаюць адкліканню“—і больш нічога. Прэзыдыум гарсавету, бачыце, ня пытаючыся выбаршчыкаў, сам за іх вырашыў наперад, колькі і каго трэба адклікаць.

Недалёка ад Рэчыцкага гарсавету адстаў і Веткаўскі. 15 лютага гарсавет паставіў: вылучыць выбарчую камісію ў такім-та складзе, разьбіць на столькі-та вучасткаў, зрабіць плян правядзення сходаў, прымацаваць дакладчыкаў—і ўсё. Пра масавую падрыхтоўку кампаніі, пра праверку работы гарсавету—няма і пачыну.

З усіх гарсаветаў, пакуль што, толькі па гор. Воршы нам вядомы добра распрацаваны плян масавай справаздачна-праверачнай кампаніі гарсавету. Там з 15 па 25 лютага будуць праводзіцца сходы рабочых і служачых па прадпрыемствах і ўстановах, з дакладамі аб задачах кампаніі, на якіх сходах будуць вылучацца брыгады для праверкі работы савету. З 25 лютага па 15 сакавіка на сваіх вучастках будуць адлічвацца ўсе дэпутаты і па адной сэкцыі на кожным вучастку, а пасля гэтага ўжо будзе адлічвацца Прэзыдыум гарсавету на куставых (яднаючых 2-3 вучасткі) сходах.

Спазьненне падрыхтоўкі прывяло і да спазьнення разгортвання самае кампаніі. У выніку гэтага к пачатку другога палова тэрміну кампаніі маюцца весткі аб адбыўшыхся перавыборах толькі ў якіх-небудзь дзесятку—другім саветаў Менскай, Магілёўскай і Аршанскай акруг.

Па іншых акругах, відаць, да 25 лютага—1 сакавіка—перавыбары яшчэ не распачыналіся.

Калі ў аб'ёме надзвычайна кароткіх тэлеграфных, лічбавых вестак, пра ход кампаніі маюцца хоць даныя па некалькіх с-саветах, то зусім няма яшчэ з месц ніякіх матар'ялаў аб тым, як праведзена падрыхтоўка, як складзены выбарчыя камісіі, тым больш пра тое, як праходзіць самая кампанія, у якіх формах і вакол якіх пытанняў разгортваецца клясавая барацьба на справаздачна-перавыбарчых сходах і г. д.

Лічбовыя вынікі перавыбарчай кампаніі, атрыманыя па тэлеграфу, паказваюць, што ў асноўным дырэктывы аб прыстасаванні складу с-саветаў да сучасных задач сацыялістычнага будаўніцтва і максымальным прыцягненні працоўных на справаздачна-перавыбарчыя сходы знаходзяць свой адбітак у жыцці. Павялічылася яўка наогул і яшчэ больш узрасла яўка жанчын у стаўку да ўсяе колькасці выбаршчыц, што сведчыць аб далейшым падцягванні актыўнасці жанчын-сялянак і выраўніванні яе з актыўнасцю мужчынскай часткі выбаршчыкаў.

У складзе новаабраных саветаў мы таксама маем далейшы рост процанту жанчын.

У складзе новых саветаў павялічыўся, хаця недастаткова, проц. рабочых і батракоў, сялян, аслабанёных ад падатку, прычым 81,1 проц. усіх выбраных зьяўляецца калгаснікамі.

Змены партыйнага і камсамольскага складу перавыбраных сельсаветаў паказваюць рост процанту камуністых і змяняюцца камсамольцаў.

Задача органаў, якія кіруюць кампаніяй—забяспечыць, каб становіцца з гэ-

тых вынікаў было яшчэ больш замацавана і пашырана пры адначасовым падцягванні вузкіх месц.

Неабходна яшчэ адзначыць, што, як гэта ня дзіўна, але нідзе ня чуваць, каб дагэтуль, у мэтах разгортвання і забяспечання лепшых вынікаў кампаніі, быў ужыты выпрабаваны мэтад сацыялістычнага будаўніцтва і мабілізацыі актыўнасці працоўных—сацыялістычнае спаборніцтва. Саветы, выканкомы і выбарчыя камісіі, уся наша грамадзкасць павінны як найхутчэй у такое спаборніцтва ўключыцца.

Галоўнейшая і неадкладная задача моманту—падцягнуцца і падцягнуць каго трэба, ліквідаваць прарывы і хібы па лініі справаздачна-праверачнай і перавыбарчай кампаніі саветаў. Важнейшай прадпасылкай гэтага зьяўляецца знішчэнне разрыву паміж саветамі, з аднаго боку, раённымі і акруговымі выканкомамі ды цэнтрам—з другога, шляхам дасканала наладжанай рэгулярнай, частай і поўнай інфармацыі вышэйшых звяненняў ніжэйшымі звяненнямі даверху.

Гэтая інфармацыя па ведамсцвеннай лініі абавязкова павінна быць дапоўнена сувяззю з пасланымі на мясцы працаўнікамі і рабочымі брыгадамі.

Работнікі ўстаноў і рабочыя, што знаходзяцца непасрэдна ў пунктах разгортвання кампаніі; мясцовыя працаўнікі, актыў і рабвяскоры магчыма часцей павінны пасылаць матар'ялы аб кампаніі ў цэнтральны друк, у прыватнасці, у спецыяльны орган ЦВК па пытаннях саветскага будаўніцтва—„Саветы Беларусі“.

А. Баркан.

1-га сакавіка, 1930 г.
г. Менск

Бяз крытыкі касцяняе апарат.

Барацьба з бюракратызмам, за спрашчэнне і патаненне савецкага апарату, за рацыяналізацыю і набліжэнне яго яшчэ больш да працоўных мас, стаіць у нашых умовах асаблівай, важнейшай задачай сённяшняга дня. Для гэтага неабходна больш шырока крытыкаваць за памылкі і недахопы ня толькі паасобных адказных работнікаў, але таксама трэба больш рашуча крытыкаваць і ўстановы—ад нізу да верху і ад верху да нізу, ня гледзячы на асобы. Напрыклад, зусім амаль ня крытыкуюцца цэнтральныя савецкія ўстановы—ЦВК, СНК, НКЮ, НКУС, ВСНГ і іншыя з боку саветаў, выканкомаў і паасобных таварышоў. Няўжо ўсе тыя дырэктывы, цыркуляры, формы, бясконцыя змены артыкулаў крымінальнага і іншых кодэксаў і шмат рознай іншай пісаніны пападае акурат у „кропку“ для нізавога савецкага і адміністрацыйнага апарату? Здаецца, што яшчэ ў многіх моцна думка сядзіць—„ня крытыкуй вышэй сябе рангам“. Вось, райвыканкому можна ва ўсю „глушыць“ крытыкай сельсавет, а крытыкнуць акрыванком, ЦВК тут ужо „гайка слаба“, нібы гэта і ня наша справа.

Дзякуючы такому „пакорліваму“ на-строю нізавога савецкага апарату ў справе крытыкі да вышэйстаячых устаноў, якія, калі пакапацца, таксама крытыкаваць ёсць шмат за што, ствараецца ўражанне, што ўсё „добра“, ніякіх „памылак няма“ ў цэнтральных установах. А што, тыя, нярэдка „мэтровыя“ цыркуляры ці „галолаломныя“ формы, якія бывае нават цяжка і прачытаць на мясцох, ці, калі на якое-небудзь запытанне месяцамі не атрымліваецца адказ,—усё гэта здавальняе ніз? Здаецца не! Ціханька, у сябе на месцы, моцна лаюць цэнтральныя ўстановы за цяганіну, бюракратызм, за цяжка разбіраемыя інструкцыі, абешнікі і іншыя недарэчнасці,—а, каб раскрытыкаваць за недахопы праз друк, які зьяўляецца рупарам для крытыкі—гэтага ў нас яшчэ няма.

Справу па крытыцы цэнтральных устаноў нізамі трэба разварушыць, каб не касцяняеў апарат, нам, кажучы словамі т. Сталіна, „як паветра, як вада“ неабходна крытыка.

•В-аў.

Рашуча разгорнем крытыку і самакрытыку, ня гледзячы на асобы, зверху да нізу і знізу да верху.

За скарачэнне пасада рэгістратараў РВК.

(Рацыяналізатарская прапанова).

З 1-га студзеня 1930 году неабходна скараціць пасаду рэгістратара РВК.

Чым выклікана гэта неабходнасць?

Па-першае—рацыяналізацыяй апарату, а па-другое—нямэтазгоднасцю існавання такой пасады.

Як будзе без рэгістратара? Кожны аддзел Райвыканкому мае свае пранумараваныя справы. Вось пры скасаванні рэгістратара справавод кожнага аддзелу

будзе ставіць на паперы нумар справы, да якой адносіцца папера.

Напрыклад, абешнікі—(справа № 1)—г. зн. адносіна № 1/а.

Справа ваенна-падлеглых № 3—адносіна № 3/в.

Пасля кожнага № ставіцца першая літара аддзелу: вайсковы—в, агульны—а і г. д.

Такі парадак мы ўжо маем у фін-

частках РВК, дзе паперы праз рэгістратуру не праходзяць.

Для таго, каб было відаць, што папера (напрыклад, абержнік АВК, ці інш.) выканана, на ёй робіцца адзнака, напр. копія паслана ўсім сельсаветам 5-І 1930 г. пад № 1/а для выканання і г. д.

Ды наогул такія копіі і адзнакі маюцца і ў сучасны момант, пры існаванні рэгістратуры.

Усе выкананыя паперы (за выключэннем папер для с/саветаў, якія групуюцца ў папкі і рассылаюцца праз наведвальнікаў для эканоміі грошай па перасылцы) кожны справавод таго ці іншага аддзелу запакоўвае ў канвэрт, ці пасылку, і аддае пасланцу (паперы прыгатаўляюцца да дня адыходу пошты), які запісвае ў разносную і здае на пошту.

Што мы дасягаем пры такой паста-ноўцы справы?

1. Эканомію сродкаў па ўтрыманьні

рэгістратара (25 р. у месяц—300 рублёў у год).

2. Скасаваньне камбінаваных журна-лаў, якіх у год скарыстоўваецца 5—6 і якія дорага каштуюць.

3. Спрашчэнне працы,

бо пошта для кожнага аддзелу будзе пападаць зараз-жа па атрыманні па на-лежнасці і выконвацца, ня будзе залеж-вацца па рэгістратуры, ня будуць губ-ляцца і пераблытвацца паперы (як гэта бывае па рэгістратуры, дзе ў большасці працуюць малавпытныя і малапісьмен-ныя) і будзе магчымаць прасачыць за выкананнем, а таксама за напамінкамі, якія будуць пападаць па належанасці і зараз-жа выконвацца.

Аб кожным выкананні ў справе (той ці іншай) павінна мецца адзнака.

Вяскор В. Ш.

Яшчэ аб спагнанні гэрбавага збору.

Пастановай НКЮ, НКФ і НКУС БССР скасавана ўзіманне гэрбавага збору за рэгістрацыю актаў грамадзянскага стану (ЗАГС) і рэгістрацыя шлюбаў, разводаў і інш. праводзіцца дармова.

Пастанова гэта была зьмешчана ў Бю-летэні СНК БССР за 1929 г. Але мусіць большасць сельсаветаў з гэтай пастано-вай не знаёма, бо дагэтуль працягвае спагнанне гэрбавага збору за рэгістра-цыю шлюбаў і скасаванне гэтакіх.

Тут адначасова могуць быць і зла-чынствы, бо працаўнікі сельсаветаў, якія

ведаюць гэты закон, могуць браць гро-шы сабе ў кішэню (паколькі насельніцтва аб такім законе ня ведае), а пры рэві-зіі будуць спасылацца на закон, на пад-ставе якога рэгістрацыя звольнена ад гэрбавага збору; а другія—напрасна бя-руць грошы і наклеюць гэрбавыя маркі.

Я лічу неабходным растлумачыць на-сельніцтву гэту пастанову, а органам улады ў далейшым публікаваць такія пастановы ў газетах.

Вяскор М. А. К.

**Рацыяналізуем і спросьцім савецкі апарат,
наблізім яго да працоўных мас.**

1964 г.

Адказы нашым дапісчыкам.

Т.т. Дубовіку, Кагану (Магілёў) і Пукальчыку (Грэск)—„Аб адміністрацыйным падзеле ў раёнах суцэльнай калектывізацыі“ пойдзе ў наступным нумары.

Тав. Сіманоўскаму (Бабруйск)—„Масавая работа сельскіх саветаў на Бабруйшчыне“—устарэла. Напішэце на гэтую тэму пад кутом погляду ажыццяўлення саветаў галоўных задач сучаснасьці—суцэльнае калектывізацыі і ліквідацыі кулацтва, як клясы, арганізацыі батрацтва і беднаты і г. д.

Тав. Дубовіку (Магілёў)—„Работа гарсаветаў адстае ад запатрабаванняў часу“—скарываем.

Тав. Таўкачу (Менск)—„Першая ўсебеларуская Выстаўка Сельскае Гаспадаркі і Прамысловасьці“—ня пойдзе. Напішэце карацей (3-4 старонкі) для наступнага нумару.

Тав. Шыманскаму (Бягомль)—Два вашых допісы зьмяшчаем, рэшта не падыходзіць. Пішэце больш.

Усім нашым дапісчыкам, працаўніком саветаў і выканкомаў, рабочым брыгадзірам і актывістам.—Пішэце ў наступны нумар пра справаздачна-праверачную і перавыбарчую кампанію саветаў; як на справе кіруюць саветы калектывізацыяй, як рыхтуюць і арганізуюць вясновую сяўбу; аб працы камісій саветаў і г. д.

РЭДАКЦЫЯ.

Выдае Прэзыдыум ЦВК БССР

Рэдактар—Рэдкалегія.

Менск, друк. БДВ.

Заказ № 1389.

3.000 экз. Галоўлітбел № 1428.